

Izhaja vs
ništvu in
T. JANA
C.
poš.
ne vračajo - Tisk Tiskarne Edinosti.

NOVICE

Naročnina za celo leto: 10. Lir: za
pol leta: 5 L: posamezna številka 20
stol., za inozemstvo se vračuna pošt-
nina. - Oglasi, naročnina i. t. d. naj
se pošiljajo na naslov: „Novice“,
Trieste, Via Torre bianca 21, IV. n.

Pospremne besede

Danes začnemo »Novice« objav-
ljati posebno obsejnejšo goriško pri-
logo. Ne bo odveč, če ob tej prilož-
nosti izpregovorimo nekoliko po-
spremnih besed.

Kot silen težek val je plusnila na
nas težava zadnjih dveh let.

Odplavila je nesnago, ki se je na-
brala tekom let ter se šopirila v
solncu ugodnosti in mirnega už-
ivanja.

Zato pa naša politična, gospodar-
ska in prosvetna zgradba naše na-
rodne samostojnosti tem silneje klju-
buje pojemajoči nevihti, ko so se
pokazali čisti granitni skladi našega
narodnega življenja, katerega izvor
sega v sivo preteklost ter katerega
bodočnost je usoda naše zemlje
same.

RAZDELITI SO NAS HOTELI

Razdeliti so hoteli in hočejo še
nadalje nekateri izmed nas skupen
jez našega narodnega življenja v tri
skupine, češ da se bomo vsak zase
lažje obvarovali. Pa je pregloboko
vzrastla v skalnatih temeljih našega
ljudstva zavest skupnosti. Posebno
na severnem delu jez, na Goriškem,
se zopet zožuje špranja, ki so jo v
svoji otroški zaslepljenosti, mlade-
niški objestnosti in pomanjkanju iz-
kušnosti v dolgoletnih narodnostnih
bojih napravile roke zidarjev-podi-
ralcev.

Najboljši možje vseh mišljenj spo-
znajo, da je naša rešitev le v slož-
nem delu edinosti in da je razdor na-
ša poguba. Z največjim zadoščenjem
ponavljamo tu besede, ki jih je izre-
kel ob krsti dr. Antona Gregorčiča g.
župnik Budin: »Ne v medsebojnem
prepiru, ampak v edinosti in slogi, v
znoju in boju delajmo in se trudimo
v duhu pokojnikovem za prostost, za
poštenost, za pravičnost!«

A NE BO SLO!

»Novice«, ki so vzrastle h krepke-
mu življenju v najtežjih urah našega
ljudstva, so se razpletle kot nekaka
jeklena zaščitna mreža po vseh naših
vaseh. Čitajo jih kmetje od Kopršči-
ne pa prav gori do pod sten Man-
garta. Ker je zrastle število čita-
teljev »Novic« na Goriškem na ti-
soče, zato bodo one še bolj kot do
sedaj obračale posebno pozornost
goriškim razmeram, obenem pa v
skupnem listu tvorile vez spozna-
vanja in edinosti v trpljenju z brati
s Krasa in iz zapuščene Istre.

Tuja nam je kot do sedaj gola
traza o narodu, tuje pa tudi le golo
besedičenje o socialnih krivicah brez
resničnega prizadevanja za njih od-
pravo.

Bomo glasnik, širitelj in pomočnik
našega združnega gibanja: mlekar-
nic v gorah, vinarskih zadrug na Vi-
pavskem in v Brdih ter hranilnic,
konsumnih društev, izvoznih in pro-
izvajalnih zadrug vseuprek v naši
solnčni Goriški.

Bliščoč odsvit bomo silne jarke
luči našega prosvetnega delovanja in
hotenja, da postanemo boljši, moč-
nejši.

Odmev bomo vsega nasilja in tla-
čenja našega ljudstva, pa bodisi od
nas plačanih dacarjev in zdravnikov,
ali pa drugih javnih uslužbencev. Od
oblastni, posebno pa od novega pre-
feka zavisi, da naša beseda ne bo
tako trpka kot bi morala biti za časa
njegovega prednika.

Svelovalec bomo tudi v vsem tem
vrvežu odredb in protiodredb, dav-
kov, vojnih rekvizicij in vseh drugih
ukazov oblastni. V sled ugrabljenja
javnih učilnic našemu jeziku bomo
stali ob strani našemu ljudstvu z na-
sveti v njegovem boju z nenlo-
dnostjo bovskih reber in kraških dolin,
nasvetovali bomo dalje izboljšanje

in briškega vinogradništva in sadje-
reje ter kmetijstva na Cerklanjskem
in v srednji soški dolini.

Ne vodijo nas v našem delu za
tolminske živinoreje ter vipavskega

ljudstvo ne osebne koristi in časti-
željnost in ne nikaki strankarski in-
teresi, ampak naš smoter je le go-
spodarski in prosvetni povzdig na-
šega naroda.

Novice iz vsega sveta

Naravno čudo

Cvetje in sad istočasno na drevesu.

Na cesti med Krkavci in Istri in
Marišani raste češpljevo drevo, ki pred-
stavlja pravo naravno čudo. Drevo je v
polnem pomladanskem cvetju, istočasno
pa ima že na posameznih vejah jesen-
ski sad, podoben češpljam, velikim kot
mandeljni. Tega sadu je na drevesu okoli
2 kg. Na isti veji se lahko vidijo: 3 sa-
dovi, pet cvetov in zeleno listje. Brž-
kone je to »čudo« posledica blage zime.

Iznajditelj dolgo svežega kruha

Iz Basla v Švici poročajo: Pek Ivan
Matti, doma iz Brna, ki je imel še pred
kratki malopekarno v kraju Pully,
blizu Lausanna, je postal kar naenkrat
sloveč mož v deželi. Govori se že o njem
tudi drugod, predvsem na Angleškem,
kamor se je napotil te dni.

Ta Matti je iznašel, kakor pravijo no-
vine, »sveži kruh«, to je priprosti, pa
zanesljiv sistem, da se ohrani kruh več
mesecev, da celo do dveh let. Kruh je
izdelan naravno, brez vsake kemične
primesi. Dve leti se je pečal s tem siste-
mom in dosegel uspeh. Podrobnosti pa
drži tajno.

Sanitetni urad vseučilišča v Lousanni
mu je izdal dokument, iz katerega sledi,
da je bil kruh, izdelan z Mattijevim pro-
cesom, shranjen v zapечатih školjkah,
postavljen za dobo dveh ali treh mese-
cev med posebne moči s stalno tempe-
raturu 37 stopinj in v prostore, vlažne in
vroče (27 stopinj), ostal popolnoma v
skladu s predpisi oblasti glede svežega
svežega kruha.

Matti dobiva sedaj polno ponudbo z
bogato nagrado iz Francije, Italije in An-
glije. Njegova iznajdba je pač izredne
praktične važnosti. Kruh ostane svež in
užitni le malo časa. V štirinajstih dneh
plesni. Ako se obnese Mattijeva iz-
najdba, bomo imeli vedno svež kruh na
razpolago lahko povsod.

Zaklad

V Città Sant'Angelo v Abrucih je
neki kmet pri kopanju zemlje zadel z lo-
pato ob kamenito ploščo. Odstranil je
vso zemljo, privzdignil ploščo in pred
njim se je odprla nad 1 m dolga in 1 m
široka jama, v kateri se je nahajala ve-
lika množina bakrenega in srebrnega
denarja. Kmet ni bil numizmatik in ni
poznal velike starinske vrednosti od-
kritih zalogo. Koj se je pa prepiral, da
tak denar ni več v prometu. V strahu,
da bi mu strogi brigadir ne naprtil na
rame zločina ponarejenja denarja, je
molčal o svoji najdbi precej časa. Šele
čez mesec dni, ko ga je prišel birič
rubit za davke, je izdal kmet svojo taj-
nost. Le na ta način se je dognalo, kak
zaklad se je rešil iz zemlje, kajti bilo
je nad 90 kg različnega starinskega de-
narja. Bakreni novci so bili izza prve
punske vojne. Ali so se kmetu popu-
stili zaostali davki, o tem molče vsi ča-
sopisi in vsi viri.

Petrolej - dobrotnik revežev

V decembru 1923. je bila v rimski po-
krajini huda zima. Brezposelni zidar
Antonio Britosa v Viterbo ni imel s
svojo ženo ne strehe ne hrane. Sklenil
je, da sam napravi prestopke, ki mu pre-
skrbi kakih trideset dni trajajočo kazen
v zaporu, svoji ženi da vbrizgne pod
kožo petrolej in jo tako spravi v bolni-
šnico t. j. do dobre postelje in tečne
hrane. Na ta način prebija oba naj-
hujši zimski mesec v zavetju na državne
stroške. Žena je pritrčila in kar je bil
zidar sklenil, to je tudi storil. V nečem
se je pa revež ušel. Ne kar se je tikalo
njegove osebe! Sam je bil dovolj izve-
denca, da si je izbral tak prestopke, ki
mu je v resnici preskrbel enomesečno
zaporno kazen, tik pred nastopom svoje
kazni je pa vbrizgnil svoji ženi le pre-
veliko količino petroleja pod kožo. Našli
so jo brez zavesti, odpeljali v bolnišnico,

kjer niso mogli ugotoviti dolgo časa pra-
vega vzroka nezvesti. Ko se je bolnica
nekoliko popravila, je pravila, da jo je
po njenem mnenju morala piti kaka
strupena žival. Le počasi se je njeno
stanje boljšalo. Njen mož je po prestani
kazni že užival vso lepoto rajskomile
domladi, senčil se počel pod oljkami in
figami v domačem kraju, ko je njegova
žena še vedno »prezimovala« v bolni-
šnici. Proti koncu svojega bivanja v bol-
nišnici je priznala žena pravi vzrok bo-
lezni sosedu zraven sobe, seveda strogo
zaupno. Zagotovila si je še njeno častno
besedo, da te zadeve nobenemu ne izda.
Sosed se je pri tej novici neverjetno
hitro izboljšalo stanje, takoj je ozdravila,
zapustila je bolnišnico in še tisto uro na-
znanili kvesturi ves dogodek. Zidarja so
nato aretirali, stavili pod obtožbo težke
telesne poškodbe, a se je mož znal pri-
razpravi, ki se je vršila nedavno, zelo
spretno zagovarjati pred sodnijo, češ,
petrolej je edino zdravilo bednih ljudi,
da laže prenašajo neugodnosti zimskega
časa po bolnišnicah. In res se mu je od-
merila zelo nizka kazen, samo deset dni
zajora.

Mrličje so kradli

Tatovi so se, ni dolgo temu, vtihota-
pili v vlak, ki je vozil proti Mesini. Ko
je vlak na neki strmini vozil počasneje,
so menili tatovi, da je prišel zanje
ugodni trenutek, vrgli so tri velike za-
boje iz vlaka in skočili neopazeni za
zaboji na progo. Kdo naj popiše njihov
stah, ko so opazili, da hranijo zaboje
krste z mrličji, kdo naj pa tudi popiše
žalost pogrebcev, čakajočih na bližnji
postaji, da pokopljejo z vlakom pripe-
ljane pokojnike, ko so videli, da so krste
izginile! Krste z nepoškodovano vse-
bino so se sicer kmalu našle, o tatovih
pa ni ne duha ne sluha. Gotovo so po-
znali sanjske bukve, ki pravijo: mrličje
metati skozi okno = sitnosti in pre-
ganjanja.

Kako so nekdanj snubili

Se v sedanjih časih je nevarno pre-
grešiti se proti običajem, katere zahteva
človeška družba, dasi prosteje gibljemo
kakor pred nekaj stoletji. Svoječasno se
je zlasti v dvornih krogih zahtevalo, da
se vsakdo strogo drži uveljavljenih obič-
čajev.

Gospodična, ki je v 18. stoletju žive-
la na dunajskem dvoru, ni smela nikdar v
gledališče brez spremljevalke. Gospode
je smela sprejeti samo ob kriliki snu-
bitve.

Trimesečna preizkušnja.

Kdor je hotel poročiti kako dvorno
damo, je moral napraviti trimesečno
snubitveno preizkušnjo. Svoji izvoljenki
je moral ves ta čas izkazovati nešteto
pozornosti.

Pri prvem obisku je moral biti oble-
čen v najboljšo obleko. Prinesel je s se-
boj mnogo denarja za napitnino služin-
čadi. Njegova dolžnost je bila, vsako ju-
tro vprašati ko njenem zdravju in izve-
deti od nje, kak načrt ima za dotični
dan. Priti ni smel brez šopka, katerega
si je izvoljenka pripela za pas.

Ako se je peljala v cerkev, je moral
biti pravočasno na mestu. Pomagati ji je
moral v kočijo in jahati poleg nje golo-
glav. Pred cerkvijo je zopet odkril vrata
kočije in vedel izvoljenko v cerkev do
sedeža. Ako je šla v kako družbo, si je
moral preskrbeti vabilo. Pri mizi je se-
del poleg nje, dajal ji je jedila na krožnik
in kadar je pila, ji je držal krožnik pod
kozarec, da si ni pomazala obleko. Edino
on je imel pravico in tudi dolž-
nost, da ji je nazdravil.

Zaroka.

Ako je tedaj tri mesece tako dvoril
in snubil, sta se zaročila. Pri taki priliki
je moral seči globoko v žep. Običaj je
bil namreč, da ji je na srebnem krožniku
prinesel različnih daril, s katerimi jo je
razveselil. Taki predmeti so bili: svilene
nogavice, rokavice, trakovi in pahljača.
Od tega dne pa do poroke ji je moral

Ob petinsedemdesetletnici T. G. Masaryka

Na Čehoslovanskem so imeli dne 7. t. m.
velik praznik. Sivolasi predsednik čehoslo-
vaške republike je obhajal svojo 75-letnico.

Malo je državnikov, ki bi bili deležni ob
praznovanju svojih obletnic tako vsesplošnih
simpatij, kakor jih je deležen T. G. Masaryk,
nobenega državnika ni v drugih državah, ki
bi bil deležen take ljubezni pri južnih Slo-
vanih, kakor je deležen Masaryk. Ni zas-
tonj vedno pri delu južnih Slovanov in ni
zastonj celi dve leti posvetil izključno le ju-
goslovanskemu gibanju.

Za Čehoslovako je njen sivolasi predse-
dnik — kakor je nekdo pravilno zapisal:
živ program njene narodne politike. Dobra
usoda je dala Čehoslovakom v T. G. Masa-
ryku moža, ki je edini znal uspešno nade-
ljevati delo Palackyja in Havlička. Njegovo
skromno rojstvo — njegov oče je bil cesar-
ski kočijaž — mu je omogočilo razumevanje
socialnih vprašanj.

Starši so hoteli, da naj bi postal umetni
ključavničar in se ga zato poslali na Dunaj,
odkoder pa se je Masaryk kmalu vrnil, ker
je hotel postati — kovač. In postal je res
kovač — čehoslovaške neodvisnosti, za ka-
tero je delal z vsemi silami v predvojni le-
tini in za katero se je žrtvoval v vojni.

Masaryk je predstavnik demokracije. V
svojem proglasu ustave je dejal: »Demokra-
cija je odstranila teokratsko aristokracijo,
militarizem je poražen, demokracija je zma-
gala.«

Svojemu idealnemu nacionalizmu je dal
socialno podlago, svoj demokratični program
je razširil čez ozke meje domovine na vse
človeštvo. Resnica je podlaga vsemu nje-
govemu delu, pravica mu je vodnica. Navdu-
šen Čehoslovak je obenem tudi navdušen
Slovian, toda slovanskemu gibanju hoče, ka-
kor vsemu svojemu početju, dati znanstveno
podlago. On ljubi Slovanstvo goreče, ker ga
ljubi tudi z razumom, spoznavajoč ga v nje-
govih dobrih in slabih stvareh.

vsak dan prinesiti kako darilo, ki ni
smelo biti cenejše kakor 100 goldinarjev.
Prinašati je moral zapeljivost, uhane in
druge dragocenosti. Moral je imeti tudi
kočijo in najmanj osem konj.

Potem, ko je še prenovil in nanovo
opremil sobo, ki je bila namenjena za
njegovo bodočo ženo, in ko je dal slu-
žabnikom novo obleko, se je mogla vr-
šiti koraka.

Nevesta ni dajala svojemu zaročencu
ničakih daril razen na dan poroke šest
srajc, šest ovratnikov in dvanajst rob-
cev. Poleg tega je nevesta tudi plačala
polovico stroškov ženitovanja.

Grob Tutankamenove žene

Carter, prijatelj in sodruknik umrlega
angleškega učenjaka Carnarvona, s ka-
terim je odkril pred tremi leti po dalj-
šem iskanju grob Tutankamena iz 18.
faraonske dinastije in iz 14. stoletja
pred Kr. r. namerava izslediti še grob
Tutankamenove soproge. Po njegovem
mnenju hrani ta grob mnogo več zakla-
dov kakor pa grob Tutankamena. Tu-
tankamenova žena je bila namreč kra-
sotica Anhsen, hči prejšnjega faraona
Ehenatona. V njen grob so bili položeni
gotovo vsi zakladi iz palače njenega
očeta v El-Amarni, pa tudi mnogo listin,
ki odkrivajo lep kos premalo znane
zgodovine in kulture menda najzanimi-
vejšje dobe Starega Egipta. Učenjak
Carter sklepa iz slike, ki predstavlja
kako podaja žena svojemu možu Tutankamenu čašo vina, da je moral biti ta
zakon srecen. Temu mnenju se pridru-
žujemo tudi mi.

DNEVNE NOVICE

Vojna škoda in rekvizicije

Ali moram vrniti takoj finančni intendant vojno škodo, ker se ta smatra za rekvizicije?

Marsikateri izmed Vas je dobil te dni od finančne intendantice listek, v katerem je bilo rečeno, da mora vrniti 2000, 3000 lir in še več, češ, bile so mu nepravilno plačane, ker bi se morale šteti na račun rekvizicij. Te dni je pa prišlo iz Rima na vzpodbudo naših poslancev poročilo, DA TEH ZNESKOV ZAENKRAT ŠE NI TREBA VRAČATI IN DA SE POVRATILO ODLAGA NA NEDOLOČEN ČAS. Pač pa morajo vsi ti ljudje napraviti prijavo za rekvizicije do 24. aprila 1925.

Kdo še mora napraviti prijavo za poškodbe vsled rekvizicij?

Napravitelj morajo to prijavo vsi oni, katerim je povzročila škodo na njihovem imetju soldaščina in ne naravnost izstrelki, bombe iz zrakoplovov in letal, vojna fronta. Tako se mora prijaviti po tolmačenju finančne intendantice v Trstu kot rekvizicija tudi to, da so vojaki požgali lesene dele hiš kot n. pr. okna, vrata, podre itd., da so vojaški konji ogrizli trte, drevje, poteptali travnike, da so vojaki napeljali na njihove grušče in tamkaj postavili barake.

Za črto potegnjen od Nabrežine pa gori do Trnovega tja proti vzhodu, vse ono, kar se je smatralo do sedaj navadno za vojno škodo, ker ni bilo zadeto od granat, se mora prijaviti na podlagi okrožnice intendantice do 24. aprila kot rekvizicije. Prav tako tudi v vseh dolinah Tolminkskega: na Kneži, Grahovem, Idriji ob Bači, Trenti, deloma Soči, Logu ob Mangartu itd. Pa tudi oni kraji, ki so trpeli pod topovskim ognjem, morajo le v premošnjih slučajih prijaviti svojo škodo kot rekvizicije, ker jim je bilo mnogo, mnogo škode povzročeno vsled divjstva in ropanja vojašine.

Kako naj pa napravim v mešanih slučajih?

Nekaj škode mi je bilo povzročeno po granatah, nekaj po nepravilnih rekvizicijah, t. j. po ropanju vojaštva.

Prijavi tudi v tem slučaju ravno vsled dvoma, ker ne veš, kako se ti bo štela tvoja škoda: ali med vojno škodo ali med rekvizicije.

Pri vseh slučajih, kjer si svoje škode že prijavil kot vojno škodo, sedaj v prijavi za rekvizicije navedi dan in številko protokola tvoje prošnje za vojno odškodnino. Prav tako se nanašaj pri prijavi rekvizicij glede dokumentov in dokazov na vlogo svoje prošnje za vojno škodo, da ti ne bo treba tako sestavljati popol-

noma na novo prošnjo in tehati okrog radi listin in novih cenitev.

Koliko imaš plačati sestavljalcu teh novih prijav?

Vsi tisti zloglasni mešetarji, odvetniki in drugi sumljivi škriči, ki so se živeli z vojno odškodnino ter na njej bogateli, so se zdaj iznova vzdramili, da si vtaknejo v žep še par tisočakov. Govore o silni zamotanosti novih prošenj, cenitvah, listinah in podobnem, da se človeku v glavi kar meša.

Skoraj v vseh slučajih, posebno v onih, kjer je že prijavljena vojna škoda, je treba izpolniti samo gotov obrazec na finančno intendantico, KI SE DOBI PRI ŽUPANSTVU Z IZJAVO, NANAŠAJOČO SE NA ŽE PRIJAVLJENO VLOGO ZA VOJNO ODŠKODNINO; to je delo, ki je poplačano z dvema do pet lirami.

Sreča v nesreči.

Poleg sitnosti, zmešnjav in vrnitev že plačanih zneskov, ki nam jih je prinesel nov odlok o rekvizicijah, pa je kljub splošni škodi, ki jo prizadene naši deželi, prinesel s seboj tudi nekoliko koristi: Vsi oni, ki vsled nevednosti, nemarnosti ali pa drugih bolj tehtnih vzrokov niso mogli prijaviti pravočasno vojne škode, lahko to sedaj prijavijo do 24. aprila kot rekvizicije. Pa tudi oni, kar so uradi odbili kot vojno odškodnino, kot n. pr. odpeljana ali pod ceno prodana živina, pridelki puščeni na polju itd. se lahko sedaj prijavi kot rekvizicija. Navesti se pa mora pri vseh teh slučajih, če le mogoče, natanko regiment, divizijo, kor ali drugo poveljstvo ter datum, ko se je rekvizicija oziroma škoda izvršila. Pa tudi je treba pri vseh teh poslednjih slučajih, ne kot pri onih že vloženi in odobrenih za vojno škodo, priložiti vse potrebne listine kot: domovnico, cenitve, notoričen akt in drugo, skratka napraviti isto, oziroma še natančneje, ker gredo spisi pred avstrijsko komisijo, kakor se je napravilo pri vlogah za vojno odškodnino.

Ubogi Strossmayer

Pod gornjim naslovom je objavil zadnji «Mali list» to-le:

«Ob času, ko je izšel postni pariski list tržaškega škofa Fogarja, je naša preljudba «Edinost» privlekla iz starih papirjev neko pisanje pokojnega djakovskega škofa Jurja Strossmayerja. Fogar govori v letošnjem pastirskem listu o pomanjkanju in težavnem stališču duhovščine v naši škofiji. To je vsenarodna in nepristranska «Edinost» zamolčala. Privlekla pa je za ušesa Strossmayerja in naši duhovščini našela njene napake iz registrov djakovske škofije izpred 50 let! In nalašč ravno za ko-

rizmeno poslanico! Priporočamo v razmislek vsem onim duhovnikom, ki še stopajo za liberalnim banderom.»

Poiskali smo dotično številko «Edinosti», da vidimo, kak je ta strašni zločin, ki ga je zakrivila. In evo, kaj smo našli. «Edinost» je posnela med drugim te-le besede velikega pokojnika škofa Strossmayerja, naslovljene na duhovščino:

Kaj je dejal Strossmayer

«Ne sejajmo nikar, bratje, razdora in mrznje med svojimi brati, kajti kdor namenoma seje mrznjo med svojimi brati, je podoben tistemu, o katerem pravi sv. evangelij, da se je v noči, ko so poljedelci zaspali, tajno podkral na njivo ter sejal plevel med čisto pšenico. Ne odtujujmo se torej svojim bratom, marveč vedimo, da nam resnica, ki jo javno izpovedujemo, nalaga, da ne razdvajamo in razdevamo tistega, kar sta zgradila Bog in narava ter združila in poklicala v višji namen. Ne poslušajmo nikdar tistih, ki bi hoteli na katerikoli način razdvajati, ker so očividno naši sovražniki. Tiste grde reke, ki jih je izumil sam pekel, da bi sejal med nami odurnost in mrznjo, iztrebimo za vedno iz srca in duše naše. Nikdar naj ne bodo v ustih naših!

Edinstvo, sloga in ljubavi našega naroda mi je bila in mi je tudi sedaj — tako zaključuje nesmrtni biskup Strossmayer — edina in največja želja na tem svetu. Jaz sem za edinstvo, za slogo in ljubavi, za katero sem pripravljen žrtvovati tudi življenje svoje. Narod naš je siromašen, tepejo ga težke nevolje, ali vsemu se bo moglo odbomoči, ako pridemo do sloge in ljubavi, ako pridemo do edinstva. In ko se mi bo ločiti od tega sveta, bo moja zadnja molitev za edinstvo naroda mojega... Vsemogočni večni Bog, usmili se mojega dobrega naroda in ujedini ga...»

Spričo dejstva, da se «Mali list» zaradi teh besed jezi, se mora sklepati, da se oni, ki ga pišejo, z njimi ne strinjajo, da so torej med tistimi, ki sejejo razdor in mrznjo med brati. Kdor čita ta list, ki v vsaki številki bruha svoje sovraštvo na desno in levo, je itak to že zdavnaj spoznal.

IZ URADA POLITIČNEGA DRUŠTVA «EDINOST» V TRSTU

smo prejeli:

Iz vseh krajev tržaške in goriške ter slovenskega dela istrske pokrajine se obrača neštevilno ljudi na naše tajništvo bodisi s pismi, bodisi osebno prosič navsvetov, posredovanja, sestave prošenj, rekurzov itd.

Opozarjamo tem potom vse one, ki se obračajo do našega tajništva, da se pri tem drže inštančne poti, t. j. da pridejo s priporočilom naših krajevnih zaupnikov ali pa krajevnih organizacij. Priporočamo, da bomo najpoprej upoštevali take prošnje, ki bodo priporočene od naših zastopnikov

Tajništvo.

Tudi znak kulture

Te dni nam je neki naš naročnik prinesel pokazati v uredništvo «Novice» št. 5, katere je prejel obrobline s to-le pisavo: «W. Il Fascismo e l'Italia e ab-basso i porchi de sciaivi Vergognati, porco de sciaivo, mus». Pisava izdaja, da je te psovke napisal mož, ki bi po dokončanih šolah moral biti manjši oset, nego kaže, da je.

† Josip Kompare

V St. Louis v severni Ameriki je 11. februarja t. l. za vedno zatisnil oči prečastiti gosp. Josip Kompare. Pokojni Jos. Kompare je bil sin preprostih kmetijskih starišev Mihaela in Ane, rojen leta 1859. v Krepljah na Krasu. Ljudsko šolo je obiskoval v Duvljah, gimnazijo in bogoslovje v Gorici. Služboval je kot kaplan nekaj časa v Škedenju a za tem bil do leta 1907. župnik in dekan v Ospu. Bil je več let zastopnik slovenske Istre v deželnem zboru istrskem ter deloval in se trudil za gospodarski, kulturni in narodni napredek svojega ljudstva. S svojim kremenitim značajem, lepo postavo, govorniškim darom, plemenitim in priprostopostjo si je kmalu pridobil srca vsega slovenskega ljudstva, ki ga je globoko ljubilo in spoštovalo. Nemenjivih zaslug si je pok. Kompare pridobil zlasti z regulacijo osopske Reke. Starejši posestniki iz Ospa, Mačkoli, Plavij, Žavel in bližnjih krajev imajo gotovo še v žalostnem spominu, koliko škode je povzročila ta Reka vsako leto s porlavo in odnašanjem poljskih pridelkov. Pok. Kompare je takoj videl, da je asoda bomega ljudstva teh krajev odvisna le od regulacije navedene Reke. Vsled tega je navel vse svoje sile ter dosegel državno podporo, s katero se je Reka regulirala od izvira do žavelskega izliva. Ustanovil je tudi Vodno zadružno, ki še dandanes vzorno posluša ter nadzoruje in skrbi za vsa morebitna popravila na Reki. Zadnja leta se je pok. Jos. Kompare polotilo veliko domotožje. Želel si je nazaj v svojo rojstno domovino, a tega, žal, ni ušakal. Smrt mu je pristigla nit življenja v tujini, daleč od domovine.

Mir in pokoj njegovi duši!

PODLISTEK

F. S. DOSTOJEVSKI:

Razkolnikove sanje

(Odlomek iz ruskega romana „Zločin in kazen“.)

(Konec.)

«Pusti še mene na voz!» zaželi fant izmed tolpe.

«Prisedi! Le sedite k nam, vsi!» zavpije Mikolka, «vse mora peljati. Nabijem jo!»

In on klesti in klesti, da od divjosti že več ne ve, s čim bi še tepel.

«Očka, očka!» zakliče Razkolnikov očetu, «očka, kaj delajo! Očka, glejte, kako bijo ubogega konja!»

«Pojdiva, pojdiva!» odgovori oče, «to so pijani bedaži; pojdiva, nikar jih ne glej!» in hoče ga potegniti s seboj, on pa se mu iztrga iz rok in ves iz uma steče h konjčku. A ubogemu konjčku se godi že huda.

Pohaja mu sapa, naprej ne more in ves se trese, toliko da ne pade.

«Ali se ne bojiš Boga, ti zlodej!» krične stavec izmed tolpe.

«Kdo je še videl, da bi takšno kljuse peljalo toliko breme», se oglasi drugi. «Umoril jo boš!» kriči tretji. «Jaz delam, kar hočem. Še ti se vsedi goril Vsi na voz! Jaz hočem, da steče!»

Naenkrat se razlegne grohot, lihi salva in zaduši vse glasove; kobilica ni

mogla več prenašati čim dalje gostejših udarcev in poskusila si je pomagati z brcanjem. Niti stavec ni mogel kaj, da se ne bi nasmehnil. In res: takšno staro kljuse in še brci.

Dva fanta izmed množice sežeta po biču in stečeta h konjčku, da bi ga tepla tudi po bokih, vsak od svoje strani.

«Po gobcu jo dajta, in po očeh, po očeh!» vpije Mikolka.

«Zapojmo bratci!» krične nekdo na telegi, in vsi se mu odzovejo. Razuzdana pesem zadoni, boben zaropče in pripetka spremlja piskanje. Kmetica tare orehe in se nasmilja.

«On steče h konju in stopi predenj, ter vidi, kako ga tolčejo po očeh! Razjoče se. Srce se mu krči in solze mu teko po licih. Eden izmed kmetov, ki pretepajo konja, ga zadene po obrazu; on ne čuti ničesar, temveč vije roke, kriči in hiti k sivemu starčku z belo brado, ki maje z glavo in obsaja to početje. Neka ženska ga prime za roko in ga hoče odpeljati; on pa se ji iztrga in hoče zopet h konjčku. Temu že pohajajo moči, a vendar začne brcat še enkrat.

«Da bi te zlodej!» krične Mikolka besno, vrže bnu v stran, skloni se in pobere na dnu telega dolg in debel drog, pograbi ga z obema rokama za konec in silovito zamahne nad rvajko.

«Razbije jo!» kričijo naokrog.

«Ubil jo bo!»

«Moja stvar!» zavpije Mikolka in udari na vso moč. Začuje se zamolkel udarec.

«Bijte, bijte! Zakaj ste začeli», se zaslisi glasovi izmed tolpe.

Mikolka pa zavpije vdrug in drugi udarec pade z vso silo na hrbet nesrečnega kljuseta, ki se seseda s celim zadkom, a se požene kvišku in vleče, vleče s poslednjimi močmi na razne strani, da bi spravilo voz naprej; od vseh strani pa žvižga po njem šest bičev in drog se dvigne zopet in pade tretjič in četrto, odmerjeno in z razmahom. Mikolka besni, ker je ne more ubiti z enim udarcem.

«Še živil!» kriče naokrog.

«Zdajle pade gotovo; to je njen konec, bratci!» krične nekdo izmed tolpe z zanimanjem.

«S sekiro jo dajte raje, naj pogine v trenutku!» krične tretji.

«Eh, da bi te komarji! Glej, da se izgubiš!» krične Mikolka z divjim glasom, vrže drog proč, skloni se zopet v telego in vzdigne iz nje železno lomilo. «Zdaj pazi!» zakriči, zamahne in udari na vso moč po ubogemu konjčku. Treščil je udarec, kobilica se je zamajala, sesedla se, hotela še enkrat potegniti, a lomilo ji je padlo vnovič z vso silo po hrbtu, da je padla na zemljo, kakor bi ji naenkrat odsekal vse štiri noge.

«Pobijte jo z vsemi!» krične Mikolka in skoči s telega, kakor bi se sam sebe

ne zavedal. Še nekaj fantov, rdečeličnih in pijanih se vrže nad poginjajočo kobilico in bje po nji z biči, palicami in z drogom — kar pride komu v roko. Mikolka se postavi ob strani in začne biti živino z lomilom po hrbtu. Kljuse izteguje gobec, diha s težavo in poginja.

«Dovolj imaj!» kriči tolpa.

«Zakaj pa ni hotela dirjati!» se oglašajo drugi.

«Moja je bila!» zavpije Mikolka z lomilom v rokah in z zakrvljenimi očmi. Stoji in zdi se, da obžaluje, da nima več časa tepsti.

«No, a svetega križa ni nad teboj!» se sliši že mnogo glasov iz tolpe.

Ubogi deček pa se že nič več ne zaveda. Kričeč se rine skozi tolpo do rvajke, objame njeno mrtvo, okrvavljeno glavo in jo poljublja, poljublja jo na oči in na usta... In nato skoči nena doma kvišku in se vrže s svojimi drobnimi pestmi na Mikolko. V tem trenutku pa ga dobi oče, ki ga je že dolgo iskal, in ga odnese izmed drhali.

«Pojdiva,» mu pravi, «pojdiva domov!»

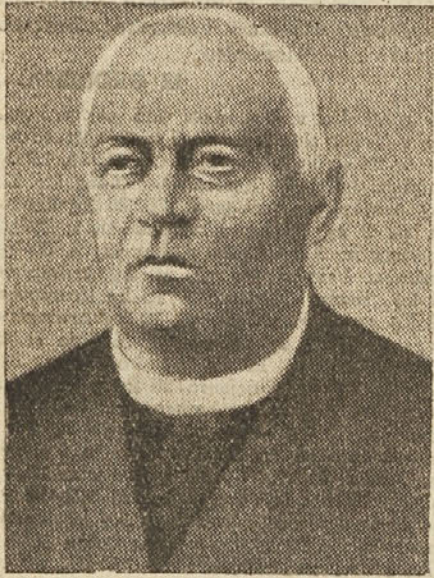
«Očka, kako da so ubogega konjčka ubili?» zahtji deček, a dih mu zastaja, a mesto besed se mu utrgajo kriki iz prsi.

«Pijani so — in brez pameti — to naju ne briga — pojdiva!» govori oče. Deček objame očeta z rokami, a v prsih mu je tesno, tesno. Zasopsti hoče, zakriči in — se zdrami.

GORIŠKE „NOVICE“

† Dr. Anton Gregorčič

V soboto, dne 7. t. m., ob 10. uri in pol predpoldne je zatisnil za vedno oči eden najbolj zaslužnih javnih delavcev na Goriškem — dr. Anton Gregorčič. Kdo bi si bil mislil, ko so se pred kratkim zbrali tisoči Slovencev k veselemu dogodku, k njegovi zlati maši, da se bodo tako kmalu zbrali k — njegovemu pogrebu! Res je, bolezen, ki si jo je nakopal v svojem skrbi polnem in napornem delu skozi dolga leta, ga ni hotela več zapustiti, toda upali smo vendar, da nas siloviti borec za Slovenstvo na Goriškem ne bo tako kmalu zapustil. Usoda je hotela drugače. Kmalu po svoji zlati maši je legel in — ni več vstal. In v pondeljek so položili plemenitega pokojnika ob žalovanju vseh Slovencev k večnemu počitku na štandreškem pokopališču.

Dr. Anton Gregorčič se je rodil od kmetskih starišev 2. januarja 1852. v Vrsnem na Tolminskem, v deželi Gregorčičev, ki je dala Slovincem tudi nepozabnega Simona Gregorčiča. Ker je že kot deček kazal posebno nadarjenost, so ga dali po prizadevanju tamošnjega župnika v šolo v Gorico, kjer ga je čakalo trdo življenje, ubogega slovenskega študenta, vajenega na stradanje. Trpljenje ni omajalo njegove trdne volje, dovršil je gimnazijo in semenišče in l. 1875. je bil posvečen v duhovnika. Pozneje je izpopolnil svoje študije na Dunaju, kjer je postal doktor bogoslovja. Po dokončanem študijskem potovanju po Nemčiji je bil imenovan za profesorja bogoslovja na goriškem semenišču. Toda mož, kakor je bil dr. Gregorčič, ni mogel omejiti svojega dela na izvrševanje svojega poklica.

Zalostne razmere, v katerih se je tedaj nahajalo slovensko ljudstvo na Goriškem, so ga kmalu polegile v javno življenje. Začel je s časnikarstvom v uredništvu takratne «Soče», prevzel je predsedništvo «Slovenskega bralnega in podpornega društva» in l. 1890 je postal predsednik političnega društva «Sloga». Predolgo bi bilo opisovati njegovo delovanje na političnem polju. Omenimo naj le, da je doživel bridka razočaranja s svojimi ljudmi iz lastnega tabora in da je v svoji borbi proti cepljenju narodnih moči našel največ razumevanja pri ljudeh, ki so vsled razvoja dogodkov postali pozneje njegovi politični nasprotniki. Značilno je njegovo bratsko sodelovanje z Andrejem Gabršekom in dr. Tumo v borbi proti «novostrujarjem». Toda i kot načelnik Slovenske ljudske stranke na Goriškem i kot večletni goriški deželni in državni poslanec je vedno imel pred očmi le eno: dobrobit slovenskega ljudstva. Temu je žrtvoval osebne in strankarske koristi.

Dr. Anton Gregorčič se je živo zavedal, da se bo slovensko ljudstvo počasi vdalo potujočevalnim vplivom, če se njegova notranjost ne izobliči tako, da se bo sama uprla potujočevalnemu vplivu. Zato vidimo dr. Gregorčiča kmalu pri žilavem delu na šolskem in prosvetnem polju. In tu je dosegel največ, tu si je pridobil največ zaslug za slovensko ljudstvo. Njegov «Šolski dom» je postal torišče izobrazbe in mrzličnega podrobnega dela, ki je rešilo Slovenstvu tisoče Slovencev.

Toda šola ni zadostovala tedaj, kakor ne zadostuje niti sedaj. Zato je bilo Gregorčičevo geslo: Knjige med ljudstvo! Takoj po vojni je s pomočjo vodje g. Lukežiča dvignil Narodno tiskarno iz razvalin, kmalu nato pa je bila največ po njegovem prizadevanju ustanovljena Goriška matica in prve slovenske knjige

so prišle po vojni med slovensko ljudstvo.

V zadnjem času je stopil bolj v ozadje in se je posvetil tihiemu delu, toda vpliv njegove plemenite osebe, ki je spoštovala enako pristaše in nasprotnike, se je čutil marsikje in marsikdaj na Goriškem, ko so se strankarske strasti najbolj razvzele. Škoda, da ni bil ta vpliv še večji in odločnejši. Slovincem bi bila prihranjena marsikaka grenka ura...

Sedaj pa je šel tja, od koder ni vrnitve. Težko ga bomo pogrešali primorski Slovinci, vsi: njegovi ožji somišljeniki in idejni nasprotniki, kajti umrl je z njim velik mož, vzor klemenitosti, ki nam je v našem javnem življenju tako primanjkuje.

Poslednja pot dr. A. Gregorčiča

Kljub izredno slabemu in grdemu vremenu, kakršnega še nismo imeli to zimo, je naše ljudstvo iz mesta in iz daljnih občin prihitelo, da spremi zadnjikrat vrlega, skromnega in vsem priljubljenega moža k večnemu počitku. Mračno in žalostno je nebo — veter, dež. Mračna je ulica Favetti, pokrita vsa z dežniki, mračno in žalostno je ljudstvo. Splošno občutje žalosti in tuge. Iz veže stanovanja pokojnega moža se sliši žalostinka. Kmalu se premakne mrtvaški voz, ves pokrit z vencii in trakovi. Zgane se ogromna množica ljudstva in se premika počasi po poti žalosti. V sprevodu se vrste vsi oni, kojim je bil pokojnik mil in drag: gojenci Alojzijevešča, gluhomoni, nadalje njegovi duhovni sobratje, zastopstva društev: Zadruga zveza, Marijina družba, za drugarji Vrtojenci, bralno in pevsko društvo iz Standreža, zastopniki občine Standreža, Dramatično društvo, Telovadno društvo, športno društvo «Sparta», načelstvo Ljudske posojilnice, centrale, posojilnice, Zveza prosvetnih društev in nebroj drugih.

Veličasten pogled

Je na to ogromno množico! Prednji del spreveda je že pri cerkvi sv. Ignacija in krene v obširni hram. Prostorna cerkev ne more sprejeti vseh udeležencev; slednji obstanejo na trgu in se razgrnejo pred cerkvijo. Po končanih obredih povzame s prižnice besedo veleč. g. župnik Budin. V prekrasnem govoru se poslavlja od svojega iskrenega prijatelja in duhovnega sobrata. Na to zapoje mešani zbor «Pevskega in glasbenega društva» gniljivo žalostinko «Blagor mu» in spreved se razvrsti v dolgo vrsto ki krene proti južnemu kolodvoru. Povsod ob straneh ulic ogromna vrsta občinstva, ki je prišlo gledat žalni spreved.

Na poti v Standrež.

Čez pol ure je spreved na južni postaji. Voz obstopijo standreški fantje. Vodstvo spreveda sprejme veleč. g. župnik Kosovel, ki ga vodi v standreško cerkev. Povsod po oknih gore sveče, žalni znaki vise s pročelij.

Po žalnih obredih v cerkvi odpoje mešani zbor pevskega in bralnega društva v Standrežu. Na to krene voz s pokojnikom proti pokopališču. Na tem mestu si je blagi pokojnik želel večni sen. Njegovo ljudstvo mu je poslednjo željo izpolnilo.

Nagrobnice.

Od pokojnika se je v imenu ljudstva poslovil dr. Karel Podgornik z gniljivim govorom. Njemu je sledil g. poslanec Besednjak in poslanec dr. Jos. Wilfan, ki je tako-le zaključil svoj lepi govor:

«Idealist je sanjal in snoval, praktik je izvrševal in ustvarjal. Narodnjak je služil svojemu narodu, a kot duhovnik, ne vkljub temu, nego prav zato, mu je toliko bolj koristil. Izkušnost in prevdarnost starosti ni upoignila, nego je dvignila duševno moč. V harmoniji svojega življenja se nam dr. Anton Gregorčič pokazuje kot vzor. To naj bo izročilo zanamcem. Življenje narodov se ne umerja po kratki človeški dobi, se dviga in spušča v dolgih valovih, v celih vrstah človeških rodov. Rod za rod gradimo srečo naroda in če je narodu sojeno trpljenje, ga šele rodovi izčrpajo. Zato naj se pa rod ne loči od rodu in naj se različnost med stariimi in mladimi ne izpači v nasprotnost. Sem, sedaj teptano, še vzklije in pozni rodovi našega ljudstva bodo v slobodni zavesti svoje kulturne vrednosti vzklikali dr. Antonu Gregorčiču, kakor mi danes ob njegovem odprtem grobu: slava!»

G. Ivan Rijavec se je v imenu Standrežcev poslovil od pokojnika. Izjavil je, da bo Standreška občina čuvala in negovala grob z največjo ljubeznijo.

Pevski zbor je odpel gniljivo žalostinko in ljudstvo se je začelo polagoma razhajati. Spet nam je ugrabila neizprosna smrt moža, čigar dela bodo imela prijeten in trajen spomin.

Govor g. župnika Budina ob pokojnikovi krsti

Vzdrlheta so srca po gorskih kočah, po selih, trgih in mestih ob tužni, bolestni vesti:

«Dr. Anton Gregorčič je umrl».

Umrl je naš prvoboritelj, naš vodnik, naš prijatelj, naš ljubljeneč!

Umrl je plemeniti človek. Ljubezen, ki jo je gojil do svojcev, do sorjakov in tovarišev, prijateljev in znancev, predstojnikov in podložnikov, somišljenikov in nasprotnikov, nam je dokaz njegove plemenitosti.

Da, plemeniti človek je bil dr. Gregorčič! To nam potrjuje njegova miroljubnost. Vsi, ki smo ga poznali, moramo priznati, da ni bilo med nami miroljubnejšega človeka, kakor je bil on.

Tam, kjer so iskali in hoteli prepri, ni bilo najti njega. Ta njegova izvanredna miroljubnost je koreninila v globoki ponižnosti, v čednosti, ki se jo je naučil od Izveličarja, kateri veleval vsem: «Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen».

Neuspehe je obdržal zase, uspehe priznanja, čast in hvalo je prepustil drugim.

Ogromno je bilo njegovo znanje na vseh poljih.

Svojo učenost, bistroumnost, vse svoje zmognosti in sposobnosti je odeva s priprostostjo in sšomnostjo, ki sta hčerki ponižnosti.

Navzgor je bil resen, neustrašljiv, neizorosljiv, navzdol prijazen, smehljajoč, sama odkritosrčna ljubeznivost, tudi do nasprotnikov in sovražnikov, lastnost, ki jo je le težko in redko najti pri veljakih.

Vsakemu je bil moder svetovalec, dober prijatelj; sam pa ni iskal prijateljstva, izvzemši onega, o katerem govori Odršenik: «Delajte si prijateljev, da vas vzamejo v večna prebivališča, ko obnemoretel». Najzvesteja prijatelja sta mu bila delo in trud, samotna tihota najljubša prijateljica.

Plemenit človek je bil naš Gregorčič, bil je tudi globoko veren, goreč, svet duhovnik. Zvest je ostal vse svoje dni vzvišenemu in težkemu poklicu, ki si ga je izvolil sam. Sveto je živel, sveto je umrl kot vzgleden katoliški duhovnik, vdan v voljo božjo.

Mestne novice

Pozor kolesarji!

V zadnjem času se je pojavila v Gorici in tudi v okolici neka nevidna družba, ki prav pridno krade kolesa. Prežijo navadno na takih mestih, kjer so uradi. Ljudje prihajajo v mesto po opravkih, puste kolo v veži in se napotijo v urade. Niti od daleč ne slutijo, da se nahajajo v bližini neke temne postave, ki se kot senca plazijo po hodnikih, pazljivo motreč vsakega posameznika. V par dnevih sta se zgodila dva taka slučaja, da je izginilo kolo iz veže na kvesturi. Zlikovci pa še pridno nadaljujejo svoje temno delo. Torej, pozor na kolesa!

Lovska razstava v Gorici.

V jeseni bomo imeli v Gorici lovsko razstavo. Program te razstave, ki ga je sestavil poseben odbor, obeta mnogo zanimivosti. Poleg razstave same se bo vršila tudi dirka lovskih psov, streljanje v stoječo in premikajočo se tarčo, itd. Razstava bo trajala od 6. do 20. septembra.

Iz Solkana.

Rudeča zastava. Da leze pri nas komunizem po svoji poti navzdol, je že znano. Naj mu le prorokujejo nacionalisti kri tržaskem «Delu» sijajno rudečo bodočnost. Vseeno ne bo pomagalo. Komunizem postaja zadnje čase tudi smešen, da je kaj. Pred nekaj dnevi so imeli Solkanci priliko občudovati najnovjšo komunistično zmagu. Koga so premagali, se še ne ve. V znak te sijajne zmage je plapolala vrhu ciprese, na pokopališču rudeča zastava. Nam se zdi, da si je kak hudomušen izkreobrnjenec dovolil šalo, ker drugače bi ne obesil zastave na cipreso, ki je zelo žalostno drevo — in še na pokopališču. Zastava je bila pozneje odstranjena po karabinirjih. Sedaj smo vsi «buržuji» zadovoljni, ker ne bo več revolucije.

Naše ceste so v zelo slabem stanju. Posebno klavern je pogled na glavno cesto, ki pelje skozi občino. Po njej ljudje ne hodijo več, temveč tavajo, kakor pijanci. Zadnjič, ko sve se pogovarjala s prijateljem o naši občini in o našem komisarju, je prijatelj zvito pogledal in vprašal: «Luknja pri luknji, pa vendar vodo drži. Kaj je to?» «Že vem, že vem. To je slamnata streha.» «O, to pa že ne, dragi prijatelj. To je naša — glavna cesta.» Tako se je odrezal in je imel prav. Merodajne osebe naj bi upoštevale, da vozijo skozi našo občino taki kamjoni, ki krav kmalu pokvarijo tudi najbolj trdo cesto.

Živinski semnji zopet dovoljeni.

Kakor znano, so bili živinski semnji v Gorici in okoliških občinah prepovedani radi kužnih boleznih pri živini. Sedaj se je ta odlok ukinitil in živinski

Pa ne samo plemenit človek je bil pokojnik in svet duhovnik, bil je tudi vrl narodnjak, poseben ljubljeneč svojega teptanega naroda. V svoji veličini in plemenitosti ni iskal nikdar sebe, a z vsem srcem je drhtel in koprnel za korist, za prospeh, za življenje in moč narodovo, na temelju nauka poglavarja sv. cerkve Leva XXIII.

Čeznaravna ljubezen do cerkve in naravna ljubezen do domovine sta obe iz enega in istega večnega vira: dvojčici sta in Bog je obeh začetnik in vzrok». V razne rodove bo segalo njegovo delo za narod. V poznih rodovih bo killo seme, bo cvetel cvet in bo zorel sad blagih, nesebičnih njegovih dejanj.

Ce kjer, so tu na svojem mestu besede pesnika Simona Gregorčiča:

O narod moj!

Kako te srčno on je ljubil,

Kako ti služil zvesto!

Zato, moj rod, z menoj žaluj,

izgubo bridko objokuj!

Smrt, uči sv. Efrem, je kraljica, ki gospoduje nad vsemi umrljivimi. Kraljica je in zahteva, da so vsi nanjo pripravljene, da vsi čakajo nanjo. Sama pa ne čaka na nikogar. In tudi na njega, ki smo ga prisrčno ljubili, našega ljubljeneča ni počakala, da bi videl na večer svojega življenja vstati iz groba zapostavljanja in krivic svoj narod. Kupo trpljenja, grenkobe, bridkosti je izpil do dna, do zadnje kapljice. Umrl je. Lahka mu bodi zemlja, pridobljena in obdelana v znoju slavnih pradedov. Pa tudi na nas, preljubi v Gospodu, ne bo čakala ta mogočna in neizprosna kraljica smrti. Zato pa idimo ji nasproti, pripravimo se nanjo. Nanjo čakamo, pa ne v brezdelju, ne križem rok, ne v jadjakanju, ne v medsebojnem prepiru, ampak v edinosti in slogi, v znoju in boju delajmo in se trudimo v duhu pokojnikom za prostost, za poštenost, za pravičnost, za naše častno in večno blagostanje.

semnji so, počenši z 12. t. m. spet dovoljeni. Toliko na znanje našim kmetom in sejmarjem.

Ukraden motor.

Pred kratkim je bil ukraden tvrdki Depicolzuane, ki ima v ulici Mattioli lastno žago, motor, vreden 3000 lir. Misli se je, da so izginili tatovi brez sledu, kljub temu so jih varnostni organi pridno iskali in tudi našli. Tatovi so se že nahajali v Vidmu, kjer so skušali spečati svoje blago. To čedno družbo tvorijo Peter Simonetti in J. Zanon, oba iz Furlanije. Aretirana je bila v Gorici tudi R. Moncorutti, ki je ljubica Simonettija ter neki P. Torcut.

Zbežala je z doma.

Marija Cijan iz Savoje doma, je zelo lepo 16-letno dekle plavih las in sinjih oči. Okolo nje se je slinil 60-letni J. M. in ji narinjal potom raznih darov svojo ljubezen, ki pa spada že v staro železo. Neizkušena deklica je prišla v mreže staremu satirju ter postala noseča. Da skrije svojo sramoto, je zbežala. Ker ni o njej nobenega sledu, se je bati, da si je vzela življenje.

Krvav dogodek.

V stari vojaški bolnici na Placuti, v kateri žive sedaj še nekateri vojni begunci, ki so brez strehe, se je dogodil v pondeljek zjutraj krvav dogodek, ki ga je povzročila najbrž ljubosumnost. Vrtar omenjene hiše je sprožil dva strela na svojo ljubico A. Markič, 30-letno vdovo iz Kala pri Kanalu doma. Napadena, ki je kuharica pri omenjenem zavodu, je le lahko ranjena po obrazu. Napadalec je bivši občinski stražnik A. de Comelli, ki je star že 64 let, in ima poleg tega še družino z dorastlimi sinovi. Javil se je sam pri karabinerjih, kjer je povedal najprej, da je ubil svojo ženo. Pozneje pa je priznal, da je streljal na svojo ljubico, ker mu je postala nezvesta, kljub temu, da jo je preživljal. Ta dogodek je vzbudil veliko zanimanja in pozornosti med Goričani.

Uredništvo «Novic» se nahaja v ulici Carducci št. 7/L

Novice z dežele

IZ SV. LUCIJE.

Govorijo ljudje, ki ne poznajo svetolucijskih razmer, da je pri nas ob nedeljah dolgočasno. Zelò se motijo. V dokaz naj jim služijo sledeče vrstice:

V društveni sobi čitalnice se starejši fantje oziroma člani pevskega zbora pridno vadijo s H. Sattnerjevo «Jeftejevo prisego», s katero hočejo ob priliki praznovanja 30-letnice obstoja društva nastopiti in s tem dati pomembnemu ju-

bileju svečaneje lice. V gostilniški sobi pa moško sedé s cigareto v mlečnih zobeh za mizo 16—20-letni pobiči in kvartajo; pa ne za kratek čas, ampak za lire. Ali ni res lep kontrast našega življenja ob nedeljah? Pa pridejo matere in z jokajočim glasom pripovedujejo, kakšni so njih pobje in povprašujejo, ali res ni nobenega sredstva, s katerim bi se tem fantičem kvartanje zabranilo.

Svoje dni je županstvo prepovedalo vstop v gostilno fantom pred 18. letom. Ali bi se res ne dalo tisto pametno naredbo, ki je bila, žalibože, samo kratek čas v strah onim pobom, zopet obnoviti, oziroma poopriliti? Marsikaj solza bi bila s tem prihranjena materam.

Čitalničarji pa naj bi skušali vpeljati tiste »zgubljene sinove« v društvo k petju, dramatičnem vajam in k čitanju knjig, ki jih ima društvo dovolj na razpolago, in videli boste vi, ki pravite, da je pri nas dolgočasno, da ni res tako! Kaj ne, gospod tajnik? V gostilni je pohujšanje, ne pa v čitanju listov! Stopite na čelo onih, ki bi si hoteli nadeti nalogo spraviti one pobe potem društva na pravo pot in v zadoščenje vam bo uspeh.

IZ BILJE.

Tamburaško in pevsko društvo v Biljah uprizori 15. t. m. ob 16. uri v dvorani g. Nemca Anzenbergerjevo ljudsko igro v treh dejanjih »Krivoprisežnik«. Tamburaško in pevsko društvo v Biljah stopi s to igro po dolgem času zopet enkrat pred občinstvo. Da bo igra dostojno in čim popolnejše podana, si je omenjeno društvo pridobilo kot režiserja g. Cirila Bratuža iz Gorice, ki je igro skrbno naštudiral z našimi skromnimi močmi. »Krivoprisežnik« ni bil v goriški okolici menda že dolgo let uprizorjen; zategadelj pa vlada že sedaj med občinstvom veliko zanimanje za to prireditev. Uverjeni smo, da občinstvo, ki res ljubi lepe igre, pride 15. t. m. v velikem številu v Bilje, da si ogleda to res jako lepo ljudsko igro. Pri predstavi bo igrala priznana goriška godba, ki bo igralce med odmori kratkocasi z raznimi lepimi komadi.

IZ PRVAČINE.

Čuden način zborovanja.

Od predsednika fašistovskega triumvirata za Prvačino grofa inž. Alberta Piromalo so dobili naši občinski svetovalci in obrtniki poziv, da se prijavijo dne 19. februarja ob 7. uri v sedežu fašja, kjer se bo razpravljalo o krajevnih potrebah in interesih fašistovske vlade. No, komaj so možje prestopili prag zborovalne sobe, že se je vsula nanje ploha graje radi začasnitve, ker je moral g. grof nanje čakati par minut. Po tem »prijaznem« uvodu je odprl grof vse zatvornice svoje zgovornosti. Rekel je med drugim, da si Italijani v drugih pokrajinah kraljestva lahko privoščijo različne stranke, mi pa, kot Slovenci, da smemo biti samo fašisti in nič drugega, sicer gorje nam. V svarilen opomin je omenil, v nasprotstvu s svojo prejšnjo trditvijo, da so nastopali fašisti nasproti svojim ljudem, Italijanom drugačnega političnega prepričanja in mišljenja, tako grozovito, da bi grozovitje ne mogli. Prav tako, da se bo godilo z nami, ako ne postanemo fašisti. Ko je mislil, da je s svojim pretenjem dovolj omehal in pridobil zase poslušalce, se je potem tolače obrnil do prisotnih z izjavo, naj se odstrani, kdor ni za fašizem. Komaj so ljudje zaslišali to edino pametno besedo vsega večera, se je že soba izpraznila in ostal je sam grofič s kakimi 6 ali 7 licencarji, pokornimi slugami vsled neopravičenega strahu, da se jim odvzamejo obrtnice.

Nov način vzgajanja.

V tukajšnji šoli se nahaja tudi revček, pokvarjen od rojstva. Nesrečni otrok je marsikako bridko požrl s strani svojih mladih sošolcev. Ne more se zameriti neodgovorni nedorasti šolski mladini, ker ta ne razume, kaj dela, zameriti pa se mora tukajšnji italijanski učiteljci, ki ne zna narediti temu konca. Slišimo, da je tudi g. učiteljica s svojim postopanjem v veliki meri tega kriva. Že iz dejstva, da slovenski otroci smešijo svojega nesrečnega tovariša z italijanskim izrazom, se da marsikaj sklepati. G. čna učiteljica je opozorjena. Drugič, če bo treba, bolj jasno!

IZ SRPENICE

Da ne bo javnost mislila, da je pri nas obljubljena dežela, naj povemo tudi mi svoje nadloge. Težko je življenje pri nas kakor drugod, zaslužka nobenega. Vojne odškodnine marsikateri gospodar še ni prejel, dotični pa, ki so jim zločesta podjetja popravila hiše na vojno odškodnino, bodo morali še leta in leta garati, da se izkopljejo iz dolgov.

Pred dvema letoma se je ustanovila zadružna mlekarina. Bila je pa prav kratkega življenja po krivdi nečaterih sebičnežev in brezvestnežev. Marsika-

teri gospodar, ki bi si bil lahko opomogel z rejo živine, je moral pustiti vse ter iti za zaslužkom. Do danes je odšla okrog 20 fantov in gospodarjev v Francijo in Belgijo.

Prosvetno življenje tudi ni bogve kako cvetoče! Starejši ljudje imajo srbi za vsakdanje življenje in obstanek, mladina pa se ne zaveda ali noče zavedati pomena društvene prosvete in resnosti časa. Rajši se vdaja pijaci, kakor pa da bi skrbela za lastno izobrazbo.

Predpustno norenje je imelo v naši, sicer mirni vasi precej žalosten zaključek. Ni se plesalo radi pomanjkanja denarja, vendar so nekateri nadebudneži na pepelnico pogrebali svoje značaje. Ne ve se, ali v šali ali v jezi, je eden drugega vrgel v gostilni raz peč, da si je ta pretresel možgane ter obležal nezavesten. Nasilnež je bil takoj aretiran, a ko se je videlo, da poškodba ni huda, je bil že drugi dan izpuščen. Vso noč je prebil v strahu, da je nasprotnika ubil, kar ga je tako pretreslo, da se mu je omračil um, udaril je neko ženo s kladivom po glavi. Reveža so odpeljali takoj v videmsko blaznico.

Mladina, le poglej na tem slučaju, kam vodi brezmiselnost popivanje in morenje. Bližajo se kot povsod tudi pri nas občinske volitve. Po stari navadi so tudi letos v ofenzivi kvartince! Kako bo končalo, ali zmagajo pametni in razsodni ljudje ali pa podrepaniki in njihovi dobrotniki, o tem bomo poročali ob svojem času.

IZ VRTOJBE.

Dne 28. t. m. je umrl pri nas znani gostilničar in zastopnik narodno-gospodarske stranke v občinskem odboru g. Henrik Batistič, star jedva 50 let. Pokojnik zapušta vdovo in več nepreskrbljenih otrok. Pogreb se je vršil v nedeljo ob veliki udeležbi občinstva. Pokojnik je bil korenjak, a kljub temu je v osmih dneh podlegel kruti pljučnici. Tebi, Riko, hvaležen spomin, ostalim naše sožalje.

— Naša čitalnica se kaj pridno giblje pod vodstvom našega neumornega predsednika g. Izidorja Mermolje. Omeniti moram, da je naša čitalnica eno najstarejših društev na Goriškem, obstoja že nad 60 let, kar ji mora le večati ugled. Kljub temu rovari neka ugledna oseba proti društvu, kar ji pač ne more biti v čast. K temu se še povrtnemo. Društvo razpolaga z močnim tamburaškim zborom, ki ga vodi naš predsednik. Pevski zbor imamo tudi, a ne more se prav razviti vsled pomanjkanja pevovodje.

Kmalu po novem letu smo imeli občni zbor čitalnice, kjer smo bili s poročilom odborovih funkcionarjev jako zadovoljni. Imeli smo tedaj v svoji sredi podpredsednika Zveze prosvetnih društev, g. dr. Trošta, ki nam je v poljudnih besedah obrazložil dolžnosti članov do društva. Želeli bi si, da bi bila naša čitalnica na prihodnjem občnem zboru že pod okriljem naše matice Zveze prosvetnih društev. G. predavatelju hvala za trud in na svidenje!

Naš sportni klub »Jadran« deluje tudi uspešno med našo mladino. Pokazal je v kratkem času svojega delovanja dovolj mlade sile in moči. Dne 8. februarja je priredil uspelo športno maskerado. V tem letu se nameravajo organizirati tudi izleti. Pripravlja se za velikonočni ponedeljek velika športna slavnost.

Najbolj ovira in otežkočuje delovanje obeh društev pomanjkanje dvorane. Mnogo se je o tem že govorilo ali do kakega zaključka še ni krišlo. Čas bo rešil tudi to važno vprašanje. Po vojni se je obnovilo telovadno društvo, ki je pa kmalu prekinilo z delovanjem, ker je večina članov šla k vojakom. Sedaj se bo skušala telovadba zopet oživiti, upamo, da stopi naša mladina z veseljem v telovadne vrste, ker si le s telovadbo krepimo telo. To mora uvideti tudi naša mladina, opustivši gostilne in napolnujoč telovadnico. Naše geslo bodi: Zdrav duh v zdravem telesu!

— Mladenec. —

IZ TOLMINA.

V Tolminu je nameščen kot vodja davčne agencije g. Dr. Arseni, mož velike čokate postave z naočniki na nosu. Ta gospod, ki odločuje o prenosu vojne odškodnine stavb, uganja take čudovitosti, da se človeku, ki ima z njim opraviti, zdi, da se je — pardon — s pametjo skregal.

Da bo javnost vedela, da smo upravičeni trditi navedeno, podamo sledeči dokaz:

Vojni oškodovanec, ponižen in pohleven, kakor pač mora biti, ako hoče pri vojni odškodnini kaj opraviti, poteka prav boječe na vrata urada, kjer kraljuje g. Arseni. Na povelje: »naprej!«, stopi pred visokega gospoda z naočniki in mu s tresočimi se rokami poda cel kup papirjev, ki se nanašajo na prenos vojne odškodnine. Prej kot gospod pregleda prošnjo, že zarohni nad ubogim oškodovan-

vancem, da mu ne dovoli prenosa in to radi tega, ker ni ekonomično, po njegovem mnenju namreč, ako naš človek poveča svoj hlev s skednjem in opusti radi tega vzpostavitev svojih senikov, ki jih je pred vojno imel v senožetih, do katerih je sedaj dostop težaven vsled po vojni poškodovanega zemljišča. Vzpostavitev teh bi bila torej veliko dražja, kot jo predvideva sodna cenitev.

Oškodovanec, ki je vse prej pričakoval kot to, da se mu prošnja za prenos ne ugoti, zapusti ves potr ti urad g. Arsenija z zavestjo, da mu je le-ta storil krivico.

Vedite, g. Arseni, da imamo pravico do prenosa vojne škodel! Radi tega Vam tudi prinašamo prošnje oborožene z vsemi mogočimi dokumenti, med katerimi se posebno blešči izjava županstva, da ni nobenega zadržka proti prenosu. Ali meni finančna intendenca glede na drugo kot na to, da oškodovanec vzpostavi svoje stavbe z isto kubaturo kot so bile pred vojno? Vprašanje gg. ing. pri fin. tehn. oddelku za pojasnilo!

Ne bodite tako naivni, da bi mislili, da mi, ki smo zrasi v teh hribih, katerih Vi dosedaj še poznali niste, ne vemo, kaj je za nas najbolj ekonomično?!

Želeli bi, da bi bil napram nam, ki smo vsled vojne toliko pretrpeli, vsaj toliko pravičen in vljuden kot so drugi uradniki v Tolminu!

Odkrižajte se tistih muh, ki Vas nadlegujejo in ravnajte z ljudmi tako, kakor se zahteva od akademsko izobraženega človeka in videli boste, da znamo biti hvaležni in spoštovati vsakogar, ki to zasluzi. — Vojni oškodovanci.

IZPOD NANOSA.

Pri nas pada dež, dež... In vse je kakor dež pri nas. V pustu so deževale lire, žalibog, da narobe, iz žepa ven, ne pa v žep. Poleg tega se lahko vsak prepriča, da je dež, ker je vse »fajhtno«. Ker imamo preveč vode... rumene in rdeče... v hramu, ker imamo preveč dolgov, pijemo, ker so nam naložili preveč davkov, pijemo preveč. Pijemo tudi zato, ker imamo premalo denarja, ker nimamo dela, pijemo, potem pijemo, ker smo preveč žalostni, ker smo obupani, pijemo. Zato smo tudi pusta upijali, da bo vedel in si zapomnil, kedaj je potoval okrog Nanosa leta 1925.

Tudi plesalo se je malo preveč, zlasti v Vipavi. Na svečnico smo bili pridni, ker smo plesali samo do enajstih zvečer. Pa nikar ne mislite, da smo se poboljšali. Zato smo plesali do enajstih, ker naprej nismo mogli. Kratko malo, ustavili so nam ples. Popoldne je imelo »Izobr. društvo« predstavo »Revček Andrejček«, po predstavi pa je imelo ples Gasilno Društvo, Okrog enajste ure pa je nastal spor med vojniki in pa med plesalci... pravzaprav ne med plesalci... ampak med plesalkami. Vnel se je pravcati boj na pesti. Nekim dekletom ni hotelo plesati menda z nekim vojakom, malo nato pa je plesalo z nekim civilistom, ki je bil preoblečen v vojak. No... posledice... seržente oklofuta oficirja, ki se pa pohlevno umakne, češ: ne morem mu čisto nič, ker sem sedaj le civilist. In valček da valček, klofuta da klofuta in ples se ustavi.

Tudi sedaj za pust so nam zagrozili da nam ne dovolijo nobenega plesa. A končno so nam le dovolili, pod pogojem, da se vrši mirno. In se je vršil mirno, ker so Vipavci zelo pohlevni ljudje in mehki... mehki...

Vipava še vedno »drnoha«, zlasti čitalnica spi trdno spanje Matjaževu. Sploh vse spi. Navsezadnje kaj vse bi se dalo napraviti v Vipavi! Tako krasno dvorano imamo... za vojaške. Filmi, filmi, bogve odkod prihajajo? Sploh, kaj je to film? Pokvaril nam je oder, kmalu nam pokvari ljudi in zlasti mladino.

Giblje se Vrhpolje. V vsakem oziru. Za cerkvijo zidajo tempelj prosvete. Od vseh strani znašajo kamenje, pesek, deske, denar, »kot čebelnice!« Tudi na prostejše, svobodnejše strune se že igra! Bog ve, kaj bo prinesla kratka bodočnost!

Elektriko še vedno čakamo. Do konca februarja bi menda že morala biti gotova. Pa minulo je že zadnjega, minul je prvi, drugi marc in potem april in še naprej si bomo najbrž svetili s Sukovim petrolejem. Zdi se mi, da je nastala nova teorija o hitrosti elektrike, ki teče zelo počasi skozi Vipavsko dolino.

Tu pa tam je še kaj komisarjev, o občinskih volitvah se še nič ne sliši, ker pa že diši po njih, se držijo župani bolj po načelih krščanske pravičnosti.

Sicer pa je dež... dež...

IZ SELC.

Pri nas smo nabrali za slovensko šolo v Trstu: Dekleva št. 36 — 15 kg krompirja; Smrdel št. 37 — 8 kg krompirja in 1 kg in pol fižola; Kristan št. 38 — 10 kg krompirja; Smrdel št. 40 — 15 kg krompirja; Kontel št. 44 — 1 liro; Žitko št. 45 — 30 kg krompirja; Likan št. 46 — 15 kg krompirja in 1 kg fižola; Smrdel št. 47 — 20 kg krompirja, 7 kg fižola in 4 zelnate

glave; Možina št. 48 — 18 kg krompirja; Smrdel št. 49 — 15 kg krompirja.

IZ POSTOJNE.

Gostovanje šentjakobške »Čitalnice« v Postojni.

Dramatični odsek šentjakobške »Čitalnice« je v nedeljo, 8. t. m., uprizoril pod okriljem postojnskega društva »Sovič« znamenito Nicodemijevo trodejanko »Scampolo« ob nabito polni dvorani hotela »Paternost«. Dvorana je bila polna občinstva kljub dejstvu, da je bilo izdano dovoljenje za predstavo šele v soboto zvečer. Občinstvo je izvedelo za predstavo šele v nedeljo dopoldne. Vsi igralci brez izjeme so izvrstno rešili svoje naloge, zakar so želi priznanje in hvaležnost občinstva, ki jim je burno in dolgotrajno ploskalo. Posebno pohvalo je žela g. Hervatinova v vlogi »Scampola«, v katero se je popolnoma vživela ter jo podajala z globokim čustvom, posebno v drugem in tretjem dejanju, da globoko ganila občinstvo, ki ji je še po končani predstavi navdušeno prirajalo viharne in prirsčne ovacije.

Gostje so se od domačinov nadvse prirsčno poslovili in so jim Postojnčani pri odhodu vzklicali večkratni bratski Zdravo! — Mladenec.

IZ GROBIŠČA.

Za refekcijo v slovenski šoli pri sv. Jakobu v Trstu smo nabrali v naši vasi to-le: Žitko št. 5, 25 kg krompirja; Čič št. 24, 15 kg krompirja in 8 kg kalerabe; Glažar št. 32, 18 kg krompirja; Posega št. 20, 25 kg krompirja in 2 kg fižola; Klemenc št. 1, 20 kg krompirja in 3 kg fižola; Šabec št. 2, 50 kg krompirja; France Maver, 15 kg krompirja in 4 kg fižola; Možina št. 10 kg krompirja in 4 kg repe; Muhič št. 4, 10 kg krompirja; Maver št. 7, 20 kg krompirja; Možina št. 8, 25 kg krompirja in 25 kg kolerabe; Čič št. 11, 35 kg krompirja in 20 kg korenja in repe in 1 kg fižola; Ambrož št. 12, 45 kg krompirja, 50 kg kolerabe in repe in 4 kg fižola; Čič št. 15, 15 kg krompirja in 2 kg fižola; Novak št. 13, 30 kg krompirja, 10 kg fižola in 10 kg jabolk; Šabec št. 22, 30 kg krompirja; Klemenc št. 16, 20 kg krompirja; Černač št. 17, 10 kg krompirja; Čelan št. 14, 18 kg krompirja; Zagerbauer št. 18, 60 kg krompirja; Ožbič št. 9, 20 kg krompirja; Ambrož št. 29, 20 kg krompirja; Klemenc 23, 10 kg krompirja; Klemenc št. 31, 10 kg krompirja; Turla št. 30, 20 kg krompirja in 2 kg fižola.

IZ RAKITNIKA.

Dolenc št. 2, 3 Lit.; Penko št. 4, 10 kg krompirja; Čič št. 31, 8 kg krompirja; Čelbarca št. 8, 1 Lit.; Černač št. 6, 25 kg krompirja, 20 kg repe; Klemenc št. 8, 8 kg krompirja, Vodopivec št. 9, 8 kg krompirja; Ogrižek št. 10, 20 kg krompirja; Albreht št. 11, 20 kg krompirja 2 kg fižola; Perenič št. 13, 12 kg krompirja; Ogrižek št. 37, 20 kg krompirja in 2 kg suhega mesa; Ambrož št. 7, 14 kg krompirja; Požar št. 16, 20 kg krompirja; Tomažič št. 17, 20 kg krompirja; Poženel št. 15, 25 kg krompirja; Juh št. 18, 12 kg krompirja; in 2 kg fižola; Možina št. 19, 12 kg krompirja; Černač št. 20, 50 kg krompirja; Juh št. 28, 10 kg krompirja; Curk št. 30, 3 kg fižola; Šabec št. 21, 40 kg krompirja, 30 kg repe in kolerabe in 4 zelnate glave; Černač št. 22, 20 kg krompirja; Klemenc št. 23, 25 kg krompirja; Ženko št. 20, 20 kg krompirja; Terčič št. 27, 20 kg krompirja; Durjava št. 15 kg fižola, 7 praznih vrec in 50 Lir.

IZ DEKANOV.

Tožimo in vedno tožimo, da se nam godi slabo, da nimamo nikakih pravic, a večkrat smo temu sami krivi. Tak slučaj je v naši vasi s poučevanjem slovenskega jezika v prvem in drugem razredu. Predložili smo očetje na šol. vodstvo takoj v začetku šole, da bi se naši otroci v 1. in 2. raz. poučevali slovenski. Imamo tudi dve učiteljici za to vsposobljeni. Gdč. Mervič je že poučevala in potem zopet opustila. Nam ni znano, zakaj. A vsekakor se nam čudno vidi! Če je to drugod dovoljeno, zakaj bi ne bilo tudi nam?!

IZ POMJANA.

V naši šoli postaja žalostno. Otroci ne smejo več niti moliti v šoli slovenski. Tako žalostnih dni nismo še imeli.

Pa ni še zadosti! Slišimo, da nekateri otroci nosijo celo steklenice v šolo, ker ne smejo v stranišče. Ne trdimo, da se to godi nalašč, gotovo pa je to dokaz, na nekdo otrok ne pozna, čeravno bi jih moral poznati.

S PREGARIJ — PODGRADA.

Dne 8. t. m. je šel na Pregarje gosp. Grl, župan obč. Podgrad v spremstvu g. obč. zdravnika z namenom, da bi pregovoril Pregarce, da se zloži jo in začno predelava za novo šolsko stavbo.

Ljudje so oba gosopda sprejeli, ogledali si razna stavbišča ter enoglasno zaključili, da se začne z delom takoj, ko bo vreme dovolilo.

Gosopdu županu čestitamo na uspehu. Vi Pregarci pa le koražno na delo, ker narod brez šole je narod brez bodočnosti. **Sad Vašega truda bodo želi vasi mlajši.** — Sobrkín.

IZ KRKAVC.

Tudi nam prihajajo članom falirane Kmetijsko-vrtnarske zadruga i plačilni nalogi. Drugi se povprašujejo, ali naj plačajo, ali naj se uprejo, toda zdi se, da je najbolje, da se pokorijo in ne tvegajo sodnih stroškov.

Več slučajev je takih, da se terja plačilo tudi od ljudi, ki baje niso bili nikdar člani te bivše komunistične zadruga. Položaj le teh je res žalosten, toda če so podpisali, je vse zastoj. Zapomnili pa si bomo one, ki so s to zadrugo tako gospodarili. Imamo še tisto številko «Novice», ki je o tem obširno pisala.

IZ BREGA.

Za enkrat sta — hvala Bogu — minila pustno veselje in razposajenost, godba je utihnila, plesne in pivske dvorane so se izpraznile in ko so se temeljito izpraznili tudi žepi in denarnice, sta nastopili spoznanje in kes. Fantje se še tolažijo in bodrijo, češ, je že tako, pust zahteva svoje žrtve in tako dalje. Toda dekleta? Ona dekleta mislim namreč, ki se — žal — niso vedela tako kot se ženski — in posebno mladi — spodobiti, ki so prekoračila mejo dostojnosti in lepega vedenja. Ona dekleta, ki so se tako nespodobno vedla po plesiščih, da so se celo fantje nad tem zgražali. Ona dekleta, ki so se celo opila, o sram nas je pisati to — in vendar moramo tu povzdigniti svoj glas v resen opomin in svarilo toliko njim, dekletom, kolikor tudi njihovim roditeljem in še posebno materam, da poskrbijo, da se kaj takega ne bo več pripetilo. In iz srca želimo, da bi si vsa dekleta in matere vzele to svarilo resno k srcu. Zlasti vas matere prosimo lepo: ne zatiskajte si oči in ne dajajte potuhe svojim hčerkam, ampak posvarite ji resno, predočite jim vse zlo, ki nastaja iz tega in sramoto, ki pada s tem na njih in na vas — na ves naš narod. In v imenu tega naroda, čigar hčere ste tudi ve, vas prosimo: vzgojite nam poštenih in dostojnih hčera, vrlih in krepstnih, ker malo nas živi pod žezlom Italije, a še manj in slabših nas bo, ako boste ve zanemarile vzgojo svojih hčera. Ponavljamo: hudo nam je bilo pisati te vrstice, toda ljubezen in skrb za vas nam je narekovala ta opomin, ki — upamo — ne bo ostal brez uspeha. — Več opazovalcev.

Pretečeni pust so se v vseh naših vaseh vršili običajni plesi. Fantje so imeli dovolj poti in stroškov radi dotičnih dovoljenj. Pošiljali so jih od Pončija do Pilata. V Boljuncu so dobili dovoljenje šele na pustni ponedeljek pozno popoldne. Treba pa priznati, da so se plesi vršili v miru in redu, le v Ricmanjih so nekatere zgage iz mesta hotele izzivati. Orožniki pa so napravili mir in odstranili izzivače. Prav je tako. Oblasti pa lahko uvidijo, da hoče naše ljudstvo le mir in red. — Še eno besedo na naslov naše mladine, zlasti fantov. Pokazali ste, da se ne ustrašite zaprek in ovir, ko je šlo za to, da se dobijo plesna dovoljenja. Vztrajali ste in žrtvovali ste čas in denar. Pokažite pa tudi, da znate in morete tudi kaj več in lepšega privediti kot same plesne. Privedite kako lepo dramatično igro, petje, telovadbo in kaj aličnega. Le čvrsto na dan! Pri samih plesih vendar ne moremo ostati!

IZ BORSTA.
(Zakasnelo.)

V soboto zvečer 14. m. m. je umrla tu Antonija Žerjal, soproga Ivana Žerjal gostilničarja in posestnika, v lepi starosti 75 let. Pokojnica ni bila samo verna kristjanka, ampak tudi vneto rodoljubka; zelo rada je čitala naše liste in knjige, dokler je ni kruta bolezen prisilila opustiti čitanje. Pogreb se je vršil v ponedeljek 16. t. m. popoldne. Naj počiva v miru!

IZ KOČ.

Pri nas smo nabrali za slovensko solo v Trstu: Mele št. 35 — 8 kg krompirja; Svet št. 38 — 25 kg krompirja in 2 kg fižola; Bekar št. 37 — 20 kg krompirja; Bole št. 39 — 3 kg fižola; Bole št. 40 — 3 kg krompirja; Zele št. 1 — 18 kg krompirja; Penko št. 2 — 8 kg krompirja; Penko št. 4 — 15 kg krompirja; Bergo št. 21 — 7 kg repe; Maver št. 5 — 70 kg krompirja; Vadnal št. 6 — 68 kg krompirja; Bergo št. 7 — 20 kg krompirja; Ženko št. 41 — 10 kg krompirja; Boštjančič št. 9 — 15 kg krompirja; Bole št. 11 — 9 glav zelja; Ženko št. 15 — 2 kg fižola; Glažar št. 16 — 10 kg krompirja; Dovgan št. 17 — 10 kg krompirja; Bekar št. 14 — 15 kg krompirja; Tominc št. 18 — 2 kg fižola; Milanič št. 19 — 10 kg krompirja; Abram št. 3 — 20 kg krompirja; Benčan Ludvik št. 56 — 5 lir; Glažar št. 22 — 12 kg krompirja; Bole št. 27 — 12 kg krompirja in 5 lir; Žigman št. 23 — 35 kg krompirja in 3 kg fižola; Avčin št. 24 — 12 kg krompirja in 1 kg fižola; Slavec št. 35 — 10 kg krompirja; Milavec št. 28 — 18 kg krompirja; Penko št. 29 — 15 kg krompirja in 6 kg kolerabe; Ženko št. 32 — 20 kg krompirja; Glažar št. 45 — 18 kg krompirja; Bekar št. 49 — 8 kg krompirja in 8 kg kolerabe; Možina št. 57 — 4 kg repe in 3 kg krompirja.

Prijava naknadnega dohodninskega davka

ali neupravičen strah za naše davkoplačevalce

Od prvega marca pa do 31. maja je čas prijaviti naknadni dohodninski davek na dohodkih, ki prekašajo L 6000 letno. Potrebne tiskovine se dobe pri okrajnih davčnih uradih ter v kratkem tudi pri občinskih uradih. Ker pa tare naše ljudstvo revščina in nadloga na vse kraje, ni pri nas ravno preveč slučajev, kjer bi morali naši ljudje pravočasno naznaniti svoj dohodek, ki prekaša L 6000 letno, da jim davčne oblasti samostojno ne naložijo preveč davka.

Na eni strani noter, na drugi ven

Ker je začela vrednost lire v preteklem mesecu padati in ker je bila splošno slaba letina, so začele vsem najpotrebnejšim živlenskimi potrebščinam cene rasti. Zato je tistih pol milijona ljudi, ki se nahajajo v državni službi, zašlo v težke razmere. Da bi jim vsaj nekoliko pomogla, jim je država za malenkost povišala plače. No, treba je bilo zato vseeno težkih milijonov, ker je državnih uslužbencev toliko. Zato je država vnovič obdavčila vino ne sicer vinogradnike temveč tiste, ki plačujejo užitnino (dac). Znaša pa užitnina L 12 na hektoliter v naših občinah, ki so večinoma drugega in tretjega razreda. Da pa ne bodo občine zaostale za državo pri obdavčenju svojih uboših žrtev, je tudi njim dovoljeno naložiti na to novo vinski doklado še posebno doklado.

Da se bo državnim uslužbencem za spoznanje bolje godilo, bodo morali prispevati tudi zaljubljeni, trgovci in sploh vsi oni, ki mnogo pišejo. Od 16. marca naprej se bo moralo plačevati za navadno pismo 60 cent., za dopisnico in razglednico z običajno vsebino 40 cent., razglednice s samo petimi besedami 20 cent.

Goriške „Novice“

Čitateljem, sotrudnikom in dopisnikom z Goriškega naznanjamo, da bo odslej poslovalo posebno uradništvo za Goriško v Gorici, via Carducci št. 7. I. nadstropje, vsak dan od 10. do 12. in od 13. do 16. ure.

Naši čitatelji na Goriškem naj se odselej za vse zadeve glede lista obračajo tjakaj.

Visoko odlikovanje dra. Gustava Gregorina

Naš rojak g. dr. Gustav Gregorin je dobil visoko odlikovanje. «Société belge d'étude et d'expansion» v Liegu ga je imenovalo zaradi njegovih zaslug pri proučevanju finančnih in valutnih vprašanj za člana patronažnega komiteja, katerega pokrovitelj je belgijski kralj. Dr. Gregorinu naše iskrene čestitke!

Znižanje mesnih cen v Zagrebu

Iz Zagreba javljajo, da se je prošlo sredo vršila anketa, ki jo je sklical odbor za pobijanje draginje. Prišlo je do sporazuma z mesarji, ki so končno uvideli, da bi pri današnjih nizkih cenah živine tudi oni lahko znižali cene mesa. Mesarji so na anketi obljubili, da bodo cene vravnali po tržnih cenah živega blaga ter so cene govejemu mesu znižali za 2 do 4 dinarje pri kilogramu. Doslej je bila cena govedini za prednji del 22 do 26 dinarjev, za zadnji del 28 do 34 dinarjev.

Podobna «anketa» bi bila potrebna tudi pri nas.

Slovenski delavci v Franciji

Po podatkih francoskega konzulata v Ljubljani je bilo lani slov. delavcem izdanih okroglo 3000 potnih listov za izselitev v Francijo. Skupno s slovenskimi prej na Westfalskem zaposlenimi delavci se je lansko leto izselilo v Francijo približno 8000 Slovencev. Večinoma so našli delo v premožovnikih severne Francije in v rudnikih za železno rudo. Nekoliko je zaposlenih tudi v šumskih podjetjih.

Zaradi testamenta zažgal svojo teto

V subotici je bil aretiran železniški uradnik Fran Almaši, ker je umoril svojo 84 let staro teto Rozo Veneki, jo polil z bencinom in zažgal. Zločin je izvršil zaradi tega, ker je teta nameravala uničiti testament, v katerem je bila Almašija določila za svojega glavnega dediča.

Gospodarske novice

Kako požlahtnujemo sadno drevje

Zadnjič smo opisali razne načine cepljenja in smo jih popremili tudi s slikami. Ker je pomotoma izostala razlaga posameznih slik in ker je cepljenje zelo važen del gospodarstva, objavljamo slike ponovno v današnji številki in jih pospremljamo z razlago.

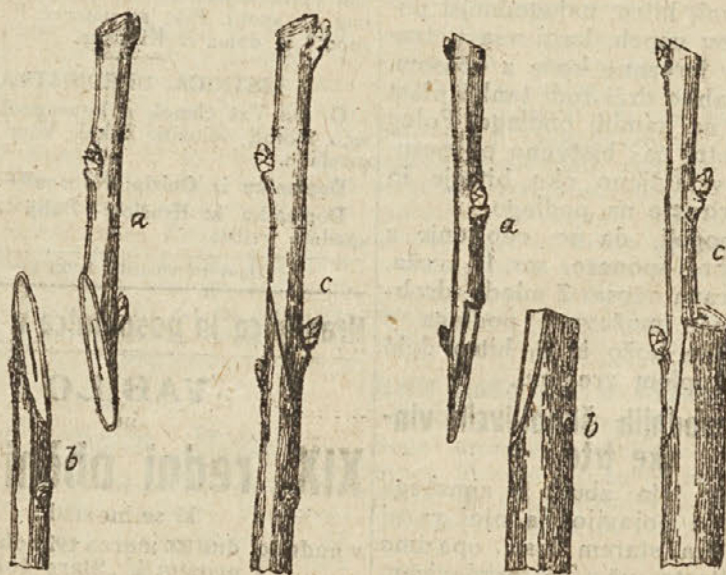
Ponekod imajo drevesničarji svoj poseben način, ki nekako združuje cepljenje v zarezo in obenem v precep. Zarezujejo namreč podlago od strani precej globoko, dvakrat prav blizu skupaj tako, da se od ene strani malce razkolje in da nastane primerna reza; vanjo od zgoraj potisnejo v obliki zagozde prirezani cepič, ki prav trdno stoji v zarezi. Rano potem ovijejo z zgoraj omenjenim trakom, prepojenim s cepilno smolo. Te vrste cepitve se izvršno sponašajo in se jako lepo, hitro in popolnoma zacelijo.

e) Cepljenje od strani se izvršuje tako kakor sedlanje, le s tem razločkom, da podlage ne odrežemo, ampak cepič pridenemo na primeren mestu kar ob debelce. Tako

har, ako jih ne zavarujemo pravočasno. Vobče je cepljenje v razkol bolj priporočeno nego za lubad.

Glede mesta, kjer podlago odrežemo in cepimo, velja v drevesničarstvu splošno pravilo, da cepimo ali prav pri tleh (kvečjemu 5 cm od tal) ali pa vrhu debla (v krono), nikdar pa ne kje sredi debla. Tiste vrste, ki rasto hitro in ravno ter so neobčutljive, cepimo samo enkrat pri tleh, za one pa, ki rasto prepočasi, neravno in so občutljive za mraz, vzgojimo najprej deblo kake trdne vrste in jih potem cepimo vrhu tega debla.

Alko cepimo pri tleh, naj ima cepič največ tri očesa. Iz vrhnjega navadno vzgojimo deblo, poganjka iz spodnjih dveh oces pa pospešujeta tvorba kambija, da se rane čimprej in čim popolneje zarastejo. Kadar pa cepimo vrhu debla in hočemo vzgojiti iz cepiča enoletno krono, vzemimo pa cepič z najmanj 6 očesi. Kjer vzgajajo pa krome po 2 leti, je boljše, da uporabljajo cepiče z dvema ali največ s tremi očesi. Za precepjanje

Cepljenje z dolago.

a cepič, b divjak, c cepič in divjak s'ak-njena. Treba ju še zavezati in zamazati.

Cepljenje na sedlo.

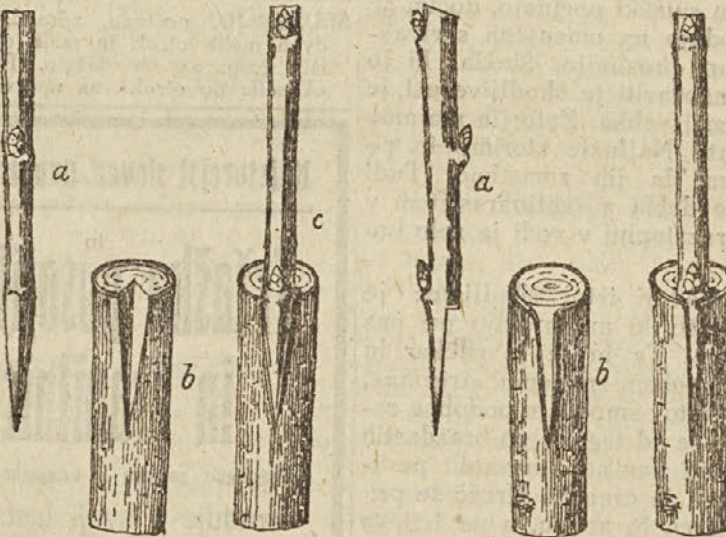
a cepič, b podlaga, c cepič in divjak stak-njena. Treba ju še zavezati in namazati.

vcepljamo n. pr. na golih vejah priličnega sadnega drevja sadni les. V drevesničarstvu ta način ni v rabi.

f) Vse dosedaj našteje načine cepljenja moramo izvrševati, dokler sok miruje, torej pozimi do konca marca, deloma še do srede aprila. Ko pa začne sok krožiti po rastlini in postane muzevna, potem cepimo pa za lubad. To cepljenje je izmed vseh najlažje. Cepič prirežimo kakor za dolago ali sedlanje. Na podlagi pa, ko je gladko prirezana, podolgemo prerežimo lubad, na eni ali na dveh

starejših drevih istotako zadostujejo cepiči s tremi očesi. Tu radi jemljemo cepiče s terminalnim popom, ki mora biti pa dobro razvit in dozorel.

Zimsko cepljenje izvršujemo navadno na planem, tam, kjer podlage rastejo. To je cepljenje na mestu. Lahko pa tudi vzamemo podlage iz zemlje, jih pocepimo pozimi v sobi ter jih potem rano na pomlad posadimo v drevesnico. To je pa cepljenje v roki. Kaj je boljše, ni težko uganiti. Kakor sem že prej omenil,

Cepljenje v zarezo (žleb).

a cepič, b podlaga, c cepič in podlaga stak-njena. Treba ju še zavezati in zamazati.

Cepljenje za kožo.

a cepič, b podlaga, c cepič in podlaga stak-njena. Treba ju še zavezati in zamazati.

nasprotnih straneh. Ko jo zgoraj malo odlučimo, potisnimo cepič v nastalo rezo tako globoko, da se skrije vsa cepičeva rez in da odstopivša lubad obdaja cepič od obeh strani enako. Ko cepitev še trdno prevezemo in rane skrbno zamažemo, je delo gotovo. Cepljenje za lubad uporabljamo navadno pri precepjenju starejšega sadnega drevja, ako smo zamudili zimsko cepljenje. Umeje se samo ob sebi, da moramo za tako pozno požlahtnjevanje imeti cepiče dobro spravljene v hladni kleti v mahu ali pesku. Poganjke iz cepičev za lubadjo prvo leto rad odlomi vi-

stoča in zdrava podlaga eden izmed glavnih pogojev, da se cepitev ne samo prime, ampak tudi krepko odžene in se že v prvem letu povoljno razvije. Zato se cepljenje na mestu sponese vedno neprimerno bolje nego v roki. Jasjo je, da prenese divjak, katerega korenine začno takoj delovati, čim nastopi primeren čas in vreme, vse drugače hudo operacijo, ki jo imenujemo cepljenje, nego pa bolnik, ki ga oropamo najvažnejšega organa, korenin, in ga potem po več mesecev prekladamo iz enega kraja v kraj, preden pride končno na svoje pravo mesto. Snovi, ki so

potrebne za celitev ran in za razvoj poganjkov, se tvorijo tu jako počasi. Vsakoletna izkušnja nam kaže, da zrastejo iz cepitev na mestu močni, ravni, do poldrugi meter visoki poganjki, dočim so poganjki iz ročnih cepitev navadno šibki in komaj pol do tri četiri metra visoki. Ob suhih poletjih in v lahki zemlji je razloček še večji. Cepljenje na mestu naj bo pravilo, ročno cepljenje pa le izjema.

Ker je pocepiti veliko število podlag, bodisi na mestu ali v roki, je najbolje, da delo delimo. Izurjen cepilec naj reže in veže, druga oseba pa sproti maže.

Izpregovoriti nam je sedaj še nekoliko o poletnem cepljenju ali o okulaciji. Ta najboljši in v novejši dobi najbolj razširjeni način cepljenja uporabljajo iz večine le v drevesnicah na prav mladih, navadno dveletnih podlagah. Izvršujejo ga tako, da iz istoletnega zlahnega poganjka izrežejo košček kože z zrelem očesom in ga vstavijo podlago pod kožo, ki se v to svrhu primerno prereže in odluči. Da se vloženi izrezek z očesom tesno oprime podlage, ga je treba obvezati. Mazati teh ran ni potrebno. Umevno je, da nastanejo pri tem cepljenju, ako je izvršimo ob pravem času in dovolj hitro, najugodnejši pogoji za gotov uspeh, kajti vsa notranja ploskev izrezane kože z očesom, katere se lahko drži tudi tanka plast lesa, pride na kambijsko podlago. Poleg tega tudi letni čas bistveno pospešuje, da se vstavljeno oko hitreje in gotoveje priraste na podlago.

Glavni pogoji, da se cepljenje z očesom dobro sponese, so: 1. sveža, zrela in zdrava očesa; 2. mlada, drobna in sočna (muževna) podlaga s tanko, gladko kožo in 3. hitro delo ob lepem, toplem vremenu.

O dveh zgodnjih škodljivcih vinske trte

Komaj se trta zbudi iz zimskega spanja, že se pojavijo na njej razni škodljivci. Na starem lesu opazimo večkrat ščitasto uš. Te bradavicam podobne uši se ne ganejo z mesta. Tu so prezimile in tu zdaj ostanejo do svoje smrti. Le redkokdaj zapusti katerega uš svoje mesto, iskajoč boljše in sočnejšega. Življenje te živalice je to-le: V avgustu oplojene samice prezimijo. Spomladi, ko se trta prebudi, se prebudijo tudi uši in začnejo srkati sok. Do maja se vedno večajo in večajo in dosežejo v premeru 1/2 cm. Tedaj začnejo leči jajčka in obenem se pojavi pod ščitom obilno bombažu podobnega puha. V tem puhu se iz jajček izvalijo ličinke. Te zapustijo med tem poginulo mater in se podajo na zgornjo plat listov, kjer rastejo in srkajo sok. V avgustu se oplodijo in samčki poginejo, dočim se samice podajo na omenjena skrivališča, da tam prezimijo. Škoda, ki jo utegnejo napraviti te škodljive uši, je včasih precej velika. Zato jih moramo pokončevati. Najlažje storimo to po zimi s tem, da jih zmastimo. Tudi namazanje debela z »antiparassitom« v 10—15% raztopini v vodi je zelo koristno.

Drugi zgodnji trtni škodljivec je majhen hrošč, ki mu pravijo pri nas »železnikar«. Ta hrošč je rilčkar in je zelo podoben znanemu »trtjonu«, ki dela iz listov smodkam podobne zavitke. Loči se od tega le po brazdstih in vedno od zemlje umazanih perutih. Hrošček je črnosiv. Hrošč se prikaže v marcu in aprilu, a na trti ga najdemo samo ponoči. Podnevi tiči skrit v zemlji pod trto. Največjo škodo dela ta hrošč z objedanjem komaj napihnenega trsnega popja. Pop, ki ga obje ta hrošč, izgleda kakor da bi ga s škarjami prestrigel. Tak pop ostane potem gluh in ne požene več. Pozneje, ko ni na trti več popja, pa hrošč objeda listje. Še bolj kakor sam hrošč, je škodljiva njegova ličinka. Te ličinke bivajo v zemlji in objedajo trsne korenike. Zatiranje tega hrošča se vrši s pobiranjem, ki ga pa moramo izvršiti zjutraj zgodaj, predno solnce izide. Pod trto postavimo plahto in nato potresemo trto in hrošči popadajo v razprostrto plahko. Obenem bomo našli tu tudi druge škodljivce, kakor trtjona in majnikovega hrošča, ali kebra, kakor mu re-

čejo po domače. Pobrane hrošče oparimo z vrelo vodo.

Just Ušaj.

Razno

Zlati červonci.

Vsled sklepa moskovske vlade o uveljavljanju zlate valute na mednarodni borzi je odredila drž. sovj. banka, da se prelije cela njena zlata zaloga v sovjetske červonce. Teža, debelost in kakovost bodo iste kakor pri carskih cekinih za 10 rubljev. Petrograjska denarnica prične delo takoj po prejemu določene pošiljatve zlata iz Moskve.

Papež in časnikiarstvo.

Pri otvoritvi etruskiškega muzeja je prišlo med papežem in časnikiarji do jako zanimivega pogovora. Zagledavši časnikiarje je papež dejal: »A, to je četrta svetovna sila! Ali ste pa morebiti samo peta?« Neki časnikiar mu je poljubil roko in je rekel: »Pred Vašo Svetostjo nismo niti zadnja«. Nato je papež resno odgovoril: »Naj bo tako ali tako, bodite tretja, četrta ali peta velesila, velesila ste. A ravno vsled tega imate veliko odgovornost. Blagoslovim Vas, Vašo moč in Vašo odgovornost, da boste moč dobro uporabili in bo Vaš čut odgovornosti Vam zmeraj dal notranje zadovoljstvo.«

Najkrajše ime na svetu.

V Baltimoru se je na zdravniški visoki šoli vpisal dijak, ki ima nedvomno najkrajše ime na svetu. Piše se namreč I. Mladi gospod I je doma iz Kitajske.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. G.: Vaš članek o konsumnih zadrugah smo morali odložiti. Zakaj. Vam sporočimo pismeno.

Dopisniku iz Ocizle: Ne spada v list!

Dopisniku iz Hrušice: Babji prepiri ne spadajo v list.

Odgovorni urednik: Janko Runtič.

Hranilnica in posojilnica v Boljuncu

VABILO

na

XIX. redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 22. marca 1925 ob 3. uri pop. v prostorih »Stare šole«

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo načelstva;
3. Poročilo nadzorstva;
4. Čitanje revizijskega zapisnika;
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1924;
6. Sprememba pravil;
7. Volitev načelstva;
8. Volitev nadzorstva.
9. Slučajnosti.

V slučaju da ne bi bil občni zbor ob določeni uri sklepčen, se vrši isti dan pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom in v istih prostorih ter ob vsakem številu navzočih članov.

BOLJUNEC, dne 12. marca 1925.

Odbor.

SLUŽKINJO, pošteno, zdravo, za oskrbo dveh malih otrok in mala pohišna dela, išče gospa za na deželo. Ponudbe pod »Veselite do otrok« na upravništvo.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torre bianca št. 19, I. n.

♦♦♦♦

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru.

♦♦♦♦

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in prazni. je urad zaprt

Telefon št. 25-47.

Zahtevajte in prepričali se bode, da je

MILO-GODINA

NEPREKOSLJIVO

Izdeluje dobroznana domača trdka J. S. Godina, Trst Via Scoglio 316 Telefon št. 18-78

BUFET PRIMC

Trst, ulica XXX Ottobre 19, nasproti kavarne Commercio

Točim najboljše istrsko in vipavsko vino ter kraški teran. — Vedno sveže Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka svinjina, sardine itd. — PGSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča

Lastnik IVAN PRIMC.

Novo pogrebno podjetje

(NUOVA IMPRESA) - Trst, Corso V. E. III. 47 (pri trgu Goldoni)

Prevoz mrličev v tu- in inozemstvo. Vršil vsakorazredne pogrebe. Zaloga vseh mrtvaških predmetov (vsakovrstne krste, venci, sveče itd.) Nočna inspekcija v lastnih prostorih. Zaloga ul. Tesa 31, Tel. 14-02

IVAN KRŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa, emalirane prsti itd. CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

LASTNA KNJIGOVEZNICA.

Zalozba Vedeža, Kleinmayerjeve italij. - slov., slov.-italijanskega in ital. - slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejše slovenske knjige.

Tržaška kmetij. družba v Trstu

ulica Raffineria št. 7

Semena: Zelje zgodnje in pozno nemškega izvora, pesa rdeča Mamut in rumena Eckendorf, cvetoči karfiol snežna kepa, špinačo, redkvico, grah, seme salatne, salate, radiča, čebulek, ter druga vrtna in cvetlična semena.

Trave: laško ljulko, francosko pahorko, mačji rep in travniško bilnico.

Detelje: inkarnatno, domačo lucerno;

Vsa semena so preiskušena in zajamčena, bodisi glede kalivosti, kakor tudi glede vrste.

Kmetijsko orodje: škarje za obrezovanje trti in drevja, šape okoličanske in istrske itd.

Univerzalni plugi znamke Sack št. 7. in št. 8.

Umetna gnojila, superfosfat kalijevo sol, amonijev sulfat in čilski soliter.

Krompir za seme: zgodnji ameriški in Ida.

Bisulín zdravilo za na spolovih oboleto govejo živino.

Sadna drevesca breskve, bruske, jabolka itd. Naša semena in umetna gnojila — vse zajamčeno — imajo v razprodaji.

V RODIKU naš zastopnik g. Ivan Čeb.

V SEŽANI gospa Karolina Goljevšček.

Tržaška kmetijska družba v Trstu

ulica Raffineria št. 7

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z »Diploma di gran premio«

TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvalo cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In šel bo k »FORCESSINU«, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatinu — najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo L 48.—

Čevlji za delo L 48.—

Ljubljanska kreditna banka

Telefona: 5-12; 22-98 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 5-12; 22-98

BRZOJAVNI NASLOV: BANCALUBIANA

Podružnice;

Gorica, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni zaklad: 60.000.000 dinara.

Bavi se z vsemi bančnimi posli. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune z 4 1/2% netto. — Za odkaz vezanih vlog plača odstopke po dogovoru. — Izvršuje borzne naloge in daja v najem varnostne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9 1/2 do 12-50 in od 14 1/2 do 16 ure.